

Årsredovisning 2022

Språk

kultur

[isof.se!](https://isof.se)

Isof – språk och kultur

Institutet för språk och folkminnen (Isof) är en statlig myndighet som samlar in, bygger upp och sprider kunskap om språk och kultur i vårt flerspråkiga Sverige.

Vi sprider kunskap

Vi ger råd och rekommendationer och svarar på frågor inom våra expertområden. Vi bidrar till ett lustfyllt lärande och ger alla möjlighet att ta del av den kunskap vi samlar in och bygger upp om språk och kultur i Sverige.

Vi bygger upp kunskap

Vi forskar, utreder och yttrar oss inom våra expertområden. Vi bygger upp ny kunskap och lyfter angelägna samhällsfrågor utifrån vår expertis och de språkpolitiska och kulturpolitiska målen. Vi arbetar för allas rätt till språk och kultur.

Vi samlar in kunskap

Vi följer utvecklingen kring språk och kultur i samhället och samlar in berättelser och kunskap om vår tid. Vi vårdar språken, namnen och det immateriella kulturarvet. Våra fysiska och digitala arkiv är en levande minnesbank som är till för alla.

Innehållsförteckning

Generaldirektörens förord	3
Årsredovisningens disposition	4
DEL 1. RESULTATREDOVISNING	5
1. Expertmyndighet	5
1.1 Uppdrag och styrning	5
1.2 Svenska språket	8
1.3 De nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk	11
1.4 Namnvårdsarbetet	13
1.5 Dialekter, folkminnen och namn	14
1.6 Tryggande av det immateriella kulturarvet (Unesco)	16
1.7 Språkteknologisk utveckling och digital humaniora	18
2. Verksamhetsmål	21
2.1 Mål 1: Bygga upp kunskap om, och främja förståelsen för, det flerspråkiga samhället	21
2.2 Mål 2: Bidra till ökad kunskap om språk och kulturarv med fokus på migration och urbanisering	23
2.3 Mål 3: Is of ska utvecklas i rollen som expertorgan i frågor som rör nationella minoriteters språk och kultur	25
2.4 Mål 4: Stärka barn- och ungdomsperspektivet i verksamheten	26
2.5 Mål 5 Digitalt i första hand	27
2.6 Mål 6: Is of är en hållbar arbetsplats	29
3. Särskilda uppdrag och återrapportering	31
3.1 Lokalkostnader	31
3.2 Avgiftsbelagd verksamhet	31
3.3 Sponsringsintäkter	32
3.4 Bidragsintäkter	32
3.5 Insatser för nationella minoritetsspråk	32
3.6 FoU-insatser anslag 1.4	33
3.7 Kultur i hela landet	35
3.8 Agenda 2030	37
3.9 Romsk inkludering	39
3.10 Uppdrag: Sverige i Unescos kommitté	39
3.11 Uppdrag: Minskade utsläpp för tjänsteresor	40
3.12 Uppdrag: Ansvara för språkcentrum	41
3.13 Uppdrag: Flerspråkig basterminologi	41
3.14 Uppdrag: Demokratin 100 år	42
3.15 Uppdrag: Nyanlända arbetssökande för praktik	42
3.16 Uppdrag: Personer med funktionsnedsättning för praktik	42
3.17 Förhållanden av väsentlig betydelse	43
DEL 2. FINANSIELL REDOVISNING	44
Resultaträkning	44
Balansräkning	45
Anslagsredovisning	47
Sammanställning över väsentliga uppgifter	48
Tilläggsupplysningar	49
Redovisningsprinciper	49
Värderingsprinciper	49
Ersättningar och andra förmåner	49
Anställdas sjukfrånvaro	50
Noter	51
Underskrift	59

Generaldirektörens förord

År 2022 var ytterligare ett av dessa mycket dramatiska år som inlett decenniet. Som en konsekvens av Rysslands krig mot Ukraina är det fler här i Sverige som vill och behöver lära sig om Ukrainas språk och historia, om landets kopplingar till Sverige och om hur människors liv gestaltat sig i tider av krig, konflikter och flykt. På Institutet för språk och folkminnen (Isof) har vi på olika sätt arbetat för att möta detta behov utifrån vår samlade kunskap och vårt uppdrag som språk- och kulturmyndighet.

Även bortsett från de dramatiska nyhetshändelserna har Isof haft ett omvälvande år. Vi har axlat den stora uppgiften att bygga upp språkcentrum för nationella minoritetsspråk och i övrigt fått ett betydligt större ekonomiskt och verksamhetsmässigt ansvar när det gäller frågor som rör nationella minoritetsspråk. Vi har slutfört uppdraget som värmyndighet för Nordiska ministerrådets satsning på små språk i Norden, samordnat Sveriges arbete i Unescos kommitté för trygghet av det immateriella kulturarvet och gjort en stor satsning på att digitalisera och tillgängliggöra våra samlingar via den webbaserade arkivtjänsten Folke.

Nya uppdrag och förändringar i omvärlden har medfört behov av att anpassa vår organisation, med nya och ombildade avdelningar och enheter, vilket skett stegvis under året. För första gången på tre år har de geografiskt spridda avdelningarna i vår myndighet kunnat samlas för gemensamma personaldagar, vi har arbetat fram en ny verksamhetsplan för de kommande tre åren och vi har förbättrat vårt intranät för att bättre tillgodose interna behov av information och digitala samarbetskanaler.

Det löpande, långsiktiga arbetet inom alla våra områden har under tiden fortgått med oförminskad styrka. Vi har genom att vara digitala, folkbildande och aktuella bidragit med ny kunskap och nya perspektiv som kommit många till godo.

Det är med stolthet som jag här presenterar resultatet av vår verksamhet år 2022.

Uppsala den 20 februari 2023

Martin Sundin
Generaldirektör

Årsredovisningens disposition

Vår årsredovisning är indelad i två delar: *Resultatredovisning* och *Finansiell redovisning*.

Resultatredovisning består av tre kapitel. I kapitel 1 *Expertmyndighet* redovisas Isofs organisation, styrning, övergripande verksamhet och grunduppdrag. Avsnitten innehåller analys och bedömning av resultatet.

I kapitel 2 *Verksamhetsmål* redovisas i vilken utsträckning Isof uppnått myndighetens sex uppsatta verksamhetsmål, med hjälp av resultatindikatorer för varje mål samt efterföljande analys och bedömning.

I kapitel 3 *Särskilda uppdrag och återrapportering* redovisas och återrapporteras uppgifter enligt kraven i Isofs regleringsbrev, särskilda regeringsuppdrag som pågått under 2022 samt förhållanden av väsentlig betydelse.

Finansiell redovisning innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, sammanställning av väsentliga uppgifter, tilläggsupplysningar och noter.

Del 1

Resultatredovisning

Här redovisar vi prestationer,
ärenden och frågor till rådgivningen.
Resultaten analyseras och bedöms.

1. Expertmyndighet

I kapitel 1 redovisar vi Isofs organisation, styrning, övergripande verksamhet och grunduppdrag.

1.1 Uppdrag och styrning

Isofs verksamhet styrs av regeringens förordning med instruktion för myndigheten, av årliga regleringsbrev och tillkommande regeringsuppdrag. Vi ska säkerställa en god intern styrning och kontroll, hushålla med resurser och i övrigt arbeta för det förvaltningspolitiska målet om en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv med väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet.

Myndighetsuppdrag

Isofs uppdrag enligt instruktionen är att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskap om språk och kultur i Sverige. Vi är både en språkmyndighet och en kultur-

arvsmyndighet och har ett nationellt uppdrag med stark regional förankring.

Som Sveriges språkmyndighet följer vi språkutvecklingen i landet och verkar för att språklagen efterlevs och att de nationella språkpolitiska målen uppnås. I instruktionen har vi specifika uppgifter om att bland annat vårda, följa, främja, undersöka och yttra oss i frågor som rör det svenska språket, nationella minoritetsspråk, svenskt teckenspråk, klarspråk, språkpolitik, språkteknologi, offentlig terminologi, ortnamn och personnamn.

Som kulturarvsmyndighet arbetar vi med kultur i hela landet och verkar för att de nationella kulturpolitiska målen uppfylls. I instruktionen har vi ett särskilt ansvar för att dokumentera, forska och sprida kunskap om olika former av immateriella kulturarv. De arkivsamlingar vi bygger upp, förvaltar och tillgängliggör ger ett historiskt och samtida perspektiv på dialekter, namn och folkminnen.

Vårt ansvar för Sveriges arbete med Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet omfattar bland annat den nationella förteck-

ningen, beredning av förslag till internationella listor och register samt flera samordnings- och informationsinsatser. Perioden 2020–2024 är Sverige ledamot i den internationella kommittén för konventionen och Isof förbereder och samordnar Sveriges arbete i kommittén.

Under 2022–2024 ansvarar vi för att bygga upp och driva nationella språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romska. Fokus är att främja och revitalisera språken samt öka kunskapen om nationella minoriteters språk och kultur i samhället.

Vår verksamhet ska bedrivas effektivt och professionellt enligt gällande mål och uppdrag. Därtill tryggar vi kompetensförsörjningen och erbjuder en frisk, öppen, jämställd och kreativ arbetsmiljö. Vi bidrar aktivt till de globala målen i Agenda 2030 och till de nationella miljömålen.

Verksamhetsstrategi

Isofs interna styrning grundar sig i en verksamhetsstrategi som består av en vision, ett långsiktigt mål och tre strategier för att nå målet (figur 1). Med detta som utgångspunkt fastställs verksamhetsmål på treårsbasis. Perioden 2020–2022 har Isof arbetat med sex olika verksamhetsmål. Verksamhetsmålen bryts årligen ner till konkreta insatser och aktiviteter som genomförs och följs upp.

Intern styrning och kontroll

Under 2022 har Isof utvecklat myndighetsövergripande processer som stärker en god intern styrning och kontroll. Nya verksamhetsmål för perioden 2023–2025 har arbetats fram. I samband med detta har även processen för verksamhetsplanering omarbetats och effektiviserats, med fokus på att tydligare skilja mellan strategisk, taktisk och operativ nivå och skapa en taktisk planeringsprocess som är verksamhetsnära, avdelningsöverskridande och flexibel. Även processen kring årsredovisning har setts över.

I och med inrättandet av fyra nya språkcentrum under 2022 och en utökning av antalet anställda på Isof behövde organisationen inom språkverksamheten anpassas för att skapa bättre förutsättningar för internt samarbete och för att kunna möta krav utifrån. Den utökade verksamheten ställer även nya krav på intern styrning och kontroll, strategisk verk-

samhetsutveckling och verksamhetsstöd. Med anledning av detta har organisationsförändringar genomförts med målet att effektivisera verksamheten för hela myndigheten.

Isof har också kartlagt det fysiska och tekniska säkerhetsskyddsarbetet på myndigheten, för att säkerställa att vi uppfyller de krav som ställs på en myndighet inom vår sektor. Kartläggningen har resulterat i konkreta åtgärder, förslag på processer och styrande dokument för ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Med anledning av den nya visuellblåsarlagen har Isof arbetat fram rutiner för att underlätta rapportering och uppföljning av misstänkta oegentligheter.

Under året har Isof påbörjat arbetet med en plan för kompetensförsörjning för att säkerställa att vi på kort och lång sikt har rätt kompetens för att fullgöra myndighetens uppdrag. Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare med förmåga att både attrahera och behålla personal med rätt kompetens.

Remissinstans

Som expertmyndighet inom språk och kultur har vi under året besvarat remisser från regeringen och andra myndigheter. Inom namnvårdsverksamheten har vi besvarat remisser och frågor som rör ortnamn och personnamn. I avsnitt 1.4 *Namnårsarbete* redovisas dessa ärenden mer detaljerat.

Redovisning och uppföljning

Isofs verksamhet ska redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt och såväl verksamhetens resultat som ekonomiskt utfall ska redovisas. Vi har har löpande redovisat utfall och prognoser enligt *Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring*. I årsredovisningen har vi redovisat bokslut och resultat till regeringen enligt *Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag*. Enligt samma förordning har vi även lämnat budgetunderlag till regeringen för de kommande tre åren.

Utöver den ekonomiska redovisningen och resultatredovisningen har Isof löpande redovisat uppdrag som myndigheten fått genom regleringsbrev eller andra regeringsbeslut. Läs mer i kapitel 3 *Särskilda uppdrag och återrapportering*.

Figur 1. Isofs styrstruktur.

Vår Vision

Vår vision innebär ett mångfacetterat samhälle, där olika perspektiv är levande hos var och en

Vi bidrar till det genom att ge var och en förutsättningar att förstå egna och andras språk och kultur. Vi sprider kunskap samt belyser komplexa samband och vardagsföreteelser ur olika perspektiv. Därigenom möjliggör vi kritisk reflektion men också ett lustfyllt lärande.

Vår vision innebär ett inkluderande samhälle, där människor känner gemenskap kring det som förenar och acceptans för olikheter

Vi bidrar till det genom att forska om och levandegöra Sveriges språk och kulturarv. Vi samlar in och sprider berättelser som speglar mångfalden

i Sverige och bygger på så sätt en gemensam minnesbank. Vi förmedlar kunskap och verktyg som underlättar kommunikationen mellan människor.

Vår vision innebär ett demokratiskt samhälle, där alla har förutsättningar att vara delaktiga

Vi bidrar till det genom att bygga upp och sprida kunskap om namnskick och språkbruk, ge offentliga organisationer stöd och lyfta angelägna frågor inom språkpolitik och kulturarv. Därigenom underlättar vi för människor att ta del av samhällsinformation och att göra sin röst hörd. Vi ger alla möjlighet att ta del av och forma det immateriella kulturarvet.

Strategier

För att lyckas utföra vårt uppdrag och nå vårt övergripande mål på bästa sätt ska vi genomgående sträva efter att vara och upplevas:

Aktuella. Vi ger ett brett perspektiv på aktuella frågor. Vårt arbete vilar på vetenskaplig grund och våra forskare och experter är aktiva i samhällsdebatten och kan med utgångspunkt i våra expertområden spegla ett samhälle i förändring.

Digitala. Vi ligger långt fram och vågar prova nya lösningar för att bevara och sprida kunskap om språk och kultur med hjälp av den senaste tekniken.

Folkbildande. Vi är en brygga mellan akademi och allmänhet. Vi förklarar komplexa sammanhang, väcker lust att lära mer och skapar förståelse för vetenskapliga perspektiv.

Analys och bedömning

Isof gör bedömningen att verksamheten under 2022 bedrivits i enlighet med det uppdrag som myndigheten har och det regelverk som sätter ramarna för verksamheten. Det omfattande förändringsarbetet av organisation och arbetsätt – en följd av bland

annat nya uppdrag och utvecklingen i omvärlden – har präglat organisationen under året. Den långsiktiga kompetensförsörjningen och en hållbar arbetsmiljö för alla är frågor som fortsatt särskilt behöver uppmärksammas.

Inblicken – ekonomiredovisning

”Jag stöttar ledningen med ekonomisk information”

” Som controller arbetar jag med att ta fram ekonomiska rapporter såsom årsredovisningen, budget och prognoser samt analysera information om det ekonomiska resultatet. I min roll fungerar jag som ett stöd till ledningen och jag ser till att ledningen får den ekonomiska information som behövs för att driva verksamheten.

Under 2022 har arbetet varit inriktat på att anpassa verksamheten till det nya uppdraget med införande av språkcentrum. Det utökade uppdraget har inneburit att mängden data som behöver hanteras av oss ekonomer har ökat markant. För att hantera

Kimmo Niva. Kimmo är controller på Isof.

detta har ekonomiadministrationen behövt utvecklas och vi har hittat nya arbetssätt som gör att vi kan fortsätta utvecklas mot att ha en ekonomiadministration som är anpassad till verksamhetens omfattning och komplexitet. Till exempel genom att fortsätta arbetet med övergången till den senaste versionen av vårt ekonomisystem, vilket vi har arbetat i sedan hösten 2021. Det vi kan utveckla är främst budget och utfallsrapportering där utvecklingen

går mot att använda systemets inbyggda rapportfunktioner i stället för att exportera data och ta fram egna rapporter.

Kimmo Niva

1.2 Svenska språket

Ett av Isofs grunduppdrag är att vårda och forska om det svenska språket, klarspråk, språkpolitik, offentlig terminologi och lexikografi. Vi följer språkutvecklingen i landet, samverkar med myndigheter och civilsamhälle, ger stöd, besvarar frågor och sprider kunskap om det svenska språket.

Samlat in kunskap

Isof har följt språkutvecklingen och samlat in data och information om svenska språket, språkpolitik och terminologi. Materialet ligger till grund för vidare forskning och kunskapsspridning.

Projektet *Uppfattningar och uppskattningar av svenska med något utländskt* handlar om attityder till olika former av brytning och förortsförankrad svenska i Sverige. I en delstudie gjordes en enkätundersökning med ett representativt urval av Sveriges befolkning. Resultaten visar att bland annat kön, ålder och utbildningsnivå har betydelse för hur man bedömer svenska med brytning eller förortsklang.

Inför valet 2022 bad Isof riksdagspartierna att besvara olika språkpolitiska frågor i en enkät. Frågorna handlade bland annat om ifall staten ska ha ansvar för att ge ut svenska ordböcker, hur viktig partierna anser att modersmålsundervisningen i skolan är samt om språklagen fyller sitt syfte. Slutsatsen är att partierna är eniga i vissa frågor, särskilt kring minoritetspolitiken och statens ansvar för svenskan. De

1.3 De nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk

Ett av Isofs grunduppdrag är att vårda, främja och forska om de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska samt svenskt teckenspråk. Vi följer språkutvecklingen i landet, samverkar med myndigheter och civilsamhälle samt ger stöd, besvarar frågor och sprider kunskap.

Samlat in kunskap

Isof har under året samlat in data och information om de nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk. Materialet ligger till grund för vidare forskning och kunskapspridning.

En förstudie inför projektet *Språkens pionjärer* har genomförts. I förstudien intervjuades personer som länge drivit frågor om nationella minoritetsspråk. Materialet bidrar till förståelse för och synliggörande av insatser för att bevara de nationella minoritetsspråken.

I samarbetsprojektet *En grammatisk beskrivning av meänkieli* har viktig grundinformation om meänkieli samlats in, till exempel om talare, aktörer, språkets status och läge, relevant forskning och rapporter. En sådan akademiskt granskad artikel med uppdaterad och ny information om meänkieli saknades helt.

Videofilmer och smalfilmer med teckenspråkigt material har donerats till Isof från Sveriges Dövas Riksförbund. Syftet är att materialet ska digitaliseras så att det bevaras och kan användas för forskning inom språk, humaniora och språkteknologi.

Byggt upp kunskap

I samverkan med myndigheter, lärosäten och civilsamhälle har Isof genom samråd, möten, projekt, undervisning, yttranden och undersökningar bidragit till att bygga upp kunskap om de nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk.

Etableringen av språkcentrum har varit en stor del av Isofs arbete inom området nationella minoriteters språk och kultur 2022. Vi har hållit flera samråd med allmänheten, universitet, organisationer och representanter från de nationella minoritetsspråken. Därtill har många kontakter knutits och samarbeten påbörjats eller fördjupats, till exempel med kommuner, föreningar, studieförbund och ungdomsförbund. Läs mer om språkcentrum i avsnitt 3.12.

Språkvårdare i svenskt teckenspråk har deltagit i Skolverkets samråd för att diskutera ämnesplaner för teckenspråk i grundskolan och gymnasieskolan. Isof har även inkommit med remissvar på SOU 2022:11: *Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet*.

Inom Nordiska Ministerrådets projekt *Små språk i Norden* har Isof bland annat tagit fram en forskningsöversikt. Projektet har bidragit till att människor fått större kunskap om och förståelse för revitalisering av språk med få talare samt ökat kunskapen om Nordens stora språkliga mångfald.

Spridit kunskap

Isof har löpande gett råd och rekommendationer och spridit kunskap via föredrag, seminarier och konferenser, via rapporter och andra publikationer, via isof.se, e-post, telefon och via sociala medier. Kunskapspridning har även skett genom intervjuer och inslag i radio, poddar, tv, tidskrifter och tidningar.

Inom språkcentrumverksamheten har många presentationer om språken och språkcentrumarbetet hållits. Bland annat för Övertorneå, Pajala och Skövde kommun, Svenska tornedalingsars riksförbund – Tornionlaaksolaiset, ungdomsföreningen Met Nouret, lärare i finska på Stockholms universitet och för publiken på Nattfestivalen i Korpilombolo. Språkvårdare i finska har hållit flera föredrag och kurser. Tillsammans med minoritetsorganisationer har språkvårdare i meänkieli presenterat Isofs arbete med meänkieli och språkreitalisering. Språkvårdare och språkfrämjare i jiddisch har i samarbete med Paideia folkhögskola arrangerat ett praktiskt seminarium om översättning till jiddisch.

På isof.se har nya pedagogiskt material i nationella minoritetsspråk och en ny sida med filmer om språkråd för svenskt teckenspråk publicerats. I Isofs bloggar har ämnen som romsk språkvård, Isofs språkcentrumsatsning och språktester tagits upp. Webbnyheter för språken har löpande publicerats. En ny digital jiddischordbok har lanserats.

Genom att arrangera modersmålsdagar och språkseminarier i de olika språken har vi kunnat ha en nära dialog med de personer som arbetar med nationella minoritetsspråk. Språkvårdare har även aktivt deltagit i *Europeiska språkdagen*, som är en kunskapsspridande plattform riktad till ungdomar. Inom ett nordiskt samarbete som Isof deltar i har webbplatsen *TegnTube* med tillhörande Youtubekanal lanserats. Webbplatsen bidrar till kunskap om de olika teckenspråken i Norden och hur teckenspråkiga kommunicerar med varandra, trots olika teckenspråk. Vi har även bidragit till en utställning på Stockholms stadsmuseum: *Vem är du? – nationella minoriteter i Stockholm*.

Isofs publikation om språkvård på finska och meänkieli, *Kieliviesti*, har utkommit med två nummer.

Analys och bedömning

Tack vare regeringens olika satsningar på de nationella minoritetsspråken har språken och språkrevitaliserande insatser synliggjorts i Sverige. Isof bedömer att årets insatser för de nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk i hög grad har bidragit till att sprida kunskap om och förståelse för språken.

Behovet av att säkerställa tillgången till en språklig infrastruktur i form av grammatikor, ordböcker och skrivregler är fortsatt stort. Det är därför viktigt att Isof fortsätter och utökar arbetet med att utveckla och tillhandahålla de språkliga resurser som behövs för att varje språk ska överleva och utvecklas. De utökade språkvårdande och språkrevitaliserande insatser som prioriterats 2022 behövs fortlopande för att stärka de nationella minoriteternas språk och kultur och för att möjliggöra bevarande, revitalisering och utveckling av de nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk.

Inblicken – modersmålsdagarna 2022

”Modersmålslärarna har ett stort behov av att få träffas”

” 2022 anordnade vi för tredje gången konferensen *Modersmålsdagarna*, som riktar sig till modersmåls lärare i jiddisch, meänkieli och romska. Den årliga konferensen är ett samarrangemang mellan Isof och Skolverket. Syftet är att skapa ett forum för modersmåls lärarna, som ofta arbetar ensamma i olika kommuner utan att vara fast knutna till någon skola. Vi märker att modersmåls lärarna har ett stort behov av att få träffas och diskutera metod-er, läromedel och den allmänna situationen.

De cirka femtio deltagarna hälsades välkomna av skolminister Lina Axelsson Kihlbom. Un-

Baki Hasan. Baki är språkvårdare i romska.

der dagen diskuterades reviderade kursplaner för ”modersmål – nationella minoritetsspråk” och vi fick presentationer av digitala verktyg för språkinläring samt höra hur Utbildningsradion arbetar med program på nationella minoritetsspråk. Dessutom bjöds vi på lärande exempel från både Luleå och Malmö, vi fick ny information från resursbiblioteken i romska, jiddisch och meänkieli och vi fick veta vad som händer med språken på våra lärosäten. Modersmålsdagarna blev väldigt uppskattade och vi ser fram emot den kommande konferensen 2023.”

Baki Hasan

1.4 Namnvårdsarbetet

Ett av Isofs grunduppdrag är att vårda och yttra oss i frågor som rör officiella ortnamn och personnamn i landet. I det arbetet ger vi råd och rekommendationer till myndigheter, kommuner och organisationer.

Dokumentation och forskning kring ortnamn och personnamn är en viktig del av Isofs uppdrag och verksamhet. Namnvårdsarbetet är nära kopplat till Isofs forskningsverksamhet och det löpande dokumentationsarbete som sedan länge bedrivs.

Isofs namnvårdsverksamhet har under året fortsatt sin samverkan med Lantmäteriet och Skatteverket med återkommande möten. Vi har även arrangerat ett personnamnssymposium med deltagare från Uppsala universitet, Skatteverket, Kammarrätten i Stockholm och allmänheten.

Inom ortnamnsvården har medarbetare besvarat remisser, avgett yttranden samt svarat på allmänna frågor rörande svenska, samiska och meänkieliska ortnamn. Frågorna har främst kommit från andra myndigheter (till exempel Lantmäteriet) och från kommuner och Svenska Kyrkan (tabell 1).

Inom personnamnsvården har medarbetare bistått Skatteverket med expertutlåtanden i principiella frågor samt enskilda ärenden som rör namnlagen, samt avgett yttrande till förvaltningsdomstolarna. Under året har vi hanterat flera ärenden angående ljudlighet hos nybildade efternamn.

Yttrande har även gjorts om EU-kommissionens förslag till *förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverk och industriprodukter*

(Ju2021/02766), där vi underströk vikten av namn- och språkexpertis hos de instanser som godkänner varumärkesnamn och liknande.

Analys och bedömning

Isofs expertis inom namnvårdsområdet är såväl unik som efterfrågad och vår kunskap är nödvändig för en hållbar och långsiktig hantering av ortnamn och personnamn i samhället. Genom samverkan med beslutsfattande myndigheter har vi bidragit till kontinuitet och säkerställt rättssäkerheten för individer och vårt gemensamma kulturarv.

Isof vill lyfta fram behovet av att revidera de så kallade förväxlingsregler som används vid bedömningen av nybildade namn. Enligt *personnamnslagen (2016: 1013)* får ett nybildat efternamn inte vara förväxlingsbart med ett existerande namn. Förväxlingsreglerna utarbetades för det namnförord som fanns i Sverige i början av 1960-talet och är inte anpassade för dagens mångspråkiga personnamnsförråd.

Vi ser en ökad kommersialisering av namnbruket i samhället, som inte är förenligt med god ortnamnsd. Denna tendens medför ett ökat och förändrat behov av vår rådgivningsverksamhet. Mot bakgrund av detta gör vi bedömningen att utförliga och konkreta handledningar för namngivning behövs, och vi har därför påbörjat ett sådant arbete.

Vi ser också ett ökat behov av en handledning för namngivning i minoritetsspråksområden, till exempel vad gäller gatunamn på svenska och territoriellt minoritetsspråk. Att arbeta fram en sådan ser Isof som ett led i strävan att synliggöra minoritetsspråken och stärka minoritetsspråkstalarnas identitet.

TABELL 1. Namnvårdsfrågor*

	2022	2021	2020	2019
Yttranden och remissvar om ortnamn till Lantmäteriet, kommuner och Svenska kyrkan samt om personnamn till Skatteverket och domstolar	223	198	354	314

* Statistiken visar antal diarieförda poster, där varje post kan innehålla en eller flera enskilda namnfrågor. Källa: Isofs diarium

Inblicken – namnären den

”Hävdvunna namn ska inte ändras utan starka skäl”

” Efter Rysslands anfall mot Ukraina fick namnvården frågor om det lämpliga i att byta ut gatunamn för att visa sympati med Ukraina. Enligt lagparagrafen *God ortnamnsed* ska hävdvunna namn inte ändras utan starka skäl, och här var det en bedömningsfråga om skälet var starkt nog. Ville kommunerna ändra namnen uppmanade vi dem att i stället för ett namn som direkt syftade till Ukraina bilda ett mer neutralt namn som var mer hållbart över tid. Ett annat namnärrende rörde det betydligt äldre ortnamnet Fucke i Kramfors, som man ville

Leila Mattfolk. Leila är namnvårdskonsulent.

ändra till Dalsro. I detta fall råde det inget tvivel om att namnet hade hävd – Fucke fanns belagt sedan 1500-talet. Även om namnet i dag kan väcka andra associationer, berättar det också om en tid när namnet tros ha talat om att platsen var ett ’kilformigt jordstycke’. Att utmönstra Fucke hade även påverkat andra namn, bland dem Fucquesjön. I socknen finns också andra namn på Fucke- upptecknade i vårt arkiv, som Fuckeberget och Fuckeån. Vi rekommenderade att namnet inte skulle ändras, och Lantmäteriet avslag ansökan.”

Leila Mattfolk

1.5 Dialekter, folkminnen och namn

Ett grunduppdrag för Isof är att dokumentera, forska och sprida kunskap om dialekter, folkminnen och namn i Sverige. Våra arkivsamlingar ger ett historiskt och samtida perspektiv inom dessa områden och vi utgår från dem när vi sprider kunskap och ger stöd.

Samlat in kunskap

Isof har via donationer och insamling utökat arkivsamlingarna med material från såväl dåtid som samtid. Det insamlade materialet ligger till grund för vidare forskning och kunskapsspridning och tillgängliggörs löpande via isof.se och våra digitala arkivtjänster.

Delar av det insamlade materialet rör aktuella händelser och områden, som coronapandemin och svenskbygderna i Estland och Ukraina, medan en stor del knyter an till äldre dokumentationsinsatser som sagor på jämtska, vaggvisor från Visingsö, dia-

lektord från Hälsingland, transkriptioner och översättningar av inspelningar på älvdalska, kartor över renbetesmarker i Sverige och Norge, dagböcker om vardagsliv i 1900-talets Sverige samt recept från Kaalasvuoma på svenska och meänkieli.

Flera frågelistor riktade till allmänheten har lagts ut för allmänheten att besvara. Frågorna har handlat om barndomens lekar, om människors språkanvändning och hur språk påverkar talarnas mobilitet, om namnsdagar och namnsdagsfirande, om namn och namngivning på djur och föremål.

Inom projektet *I rörelse* har ättlingar till samiska migranter i Duluth och Seattle intervjuats.

Byggt upp kunskap

I samverkan med myndigheter, lärosäten och civilsamhälle har vi genom forskning, nätverk, projekt, undervisning, yttranden och undersökningar byggt upp kunskap om dialekter, folkminnen och namn.

Isofs medarbetare har aktivt deltagit i flera nationella och internationella nätverk, projekt och samarbeten, till exempel FN:s expertgrupp för ortnamn (UNEGN), International Council of Onomastic Sciences (ICOS), Nordiska samarbetskommittén för

namnforskning (NORNA), International Society for Ethnology and Folklore (SIEF), Namnvårdsgruppen, Ortnamnsrådet och Språkvårdsgruppen.

Medarbetare har också granskat vetenskapliga arbeten samt undervisat och handledt studenter vid bland annat Högskolan Dalarna, Göteborgs universitet, Lunds universitet, Umeå universitet, Uppsala universitet och Åbo akademi.

Inom projektet *Nya göteborgare – liv, minnen, berättelser och språk* har en bok färdigställts och projektet *Traditioner i rörelse* har undersökt hur traditioner omvandlas när de migrerar. Projektet *Husdjuren i vår vardag* har bidragit till att forskare fått större kunskap om hur interaktion mellan människor och husdjur går till och i projektet *Dialektens roll i standardiseringens tidevarv* har forskare fått större kunskap om dialektens betydelse i en tid som kännetecknas av språklig standardisering. I projektet *Namn i SAOL* har en enkätstudie och två seminarier genomförts för att öka förståelsen för var och hur allmänheten söker efter namn.

Under året har Isofs digitala arkivtjänster *Folke sök*, *Folke forska* och *Ortnamnsregistret* utvecklats vad gäller såväl innehåll som teknik.

Spridit kunskap

Isofs experter inom dialekter, folkminnen och namn har spridit kunskap om traditioner, folkliga föreställningsvärldar, ortnamn, namn i almanackan, ny statistik över namn på nyfödda, efternamn, dialekter, hälsningsbeteenden, ord, fraser och mycket mer. Det har skett löpande via föredrag, seminarier och konferenser, publikationer, medverkan i olika medier, bloggar, samt via isof.se, e-post, telefon och sociala medier. Kunskapsspridning har även skett genom intervjuer och inslag i radio, poddar, tv, tidskrifter och tidningar.

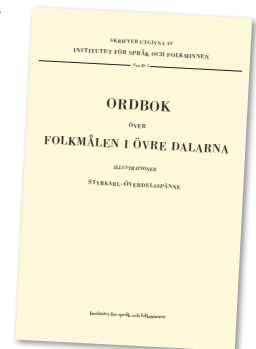
Bland Isofs egna evenemang som rör dialekter, folkminnen och namn kan nämnas *Personnamn och migration under medeltiden och tidigmodern tid*, *Trädsymposium* och *Platser i rörelse*. Därtill har experter medverkat med en mängd föredrag i andras evenemang, riktade till såväl forskare som till allmänheten.

På isof.se har två webbutställningar

publicerats: *I Vasaloppets spår* och *Vallonbruken*, därtill har många befintliga webbsidor vidareutvecklats och nyheter publicerats.

I januari 2022 lanserade Isof arkivtjänsten *Folke sök* och senare under året lanserades *Folke forska*, vilket har resulterat i att fler i hela landet får tillgång till Isofs folkminnessamlingar. Läs mer om Isofs och Nationella språkbankens arbete med Folke i avsnitt 1.7 *Språkteknologi och digitala humaniora*.

Projektet *Ordbok över folkmålen i övre Dalarna* (OÖD), som inleddes redan på 1920-talet, har färdigställts i och med att det 46:e och avslutande häftet publicerades. Ordboken behandlar dialektorden i dalmålen i Ovansiljan, Nedansiljan och Västerdalarna och bygger på Isofs mycket omfattande samlingar av dialektord.

Ordbok. I och med sista delen av "OÖD" har ett 80-årigt projekt avslutats!

Analys och bedömning

Isof har genom olika metoder utökat och kompletterat arkivsamlingarna med såväl historiskt som samtida material inom dialekter, folkminnen och namn. Genom samverkan med andra myndigheter och lärosäten har Isofs arkivmaterial legat till grund för projekt som ger fördjupad kunskap om vår omvärld samt belyser hur språk och kultur ständigt omformuleras i vårt dynamiska samhälle.

Arkivmaterialet är också utgångspunkten för vår kunskapsspridning och vi ser det som en central uppgift att genom digitalisering och contextualisering av materialet fortsätta göra samlingarna tillgängliga för fler språk- och kulturintresserade, liksom för föreningar, yrkesverksamma och forskare.

Vi bedömer att det är fortsatt viktigt att komplettera samlingarna, inte minst med röster som länge varit underrepresenterade inom kulturarvsinstitutioner, till exempel nationella minoriteter och andra minoritetsgrupper.

Samarbete. Trädnamnsknapp inför ett tvärvetenskapligt symposium.

Inblicken – frågelista om namn på maskiner

”Namnen ger insikter om hur vi förhåller oss till föremål”

” Under 2022 deltog jag i arbetet med att samla in namn på djur och föremål och historien bakom dessa namn. Frågelistan utformades i samarbete mellan Isofs forsknings- och arkivavdelningar i Göteborg och Uppsala. Den gick ut på att samla in individuella namn som människor ger till sina sällskapsdjur, lantbruksdjur och föremål, det vill säga om man till exempel har en katt som heter Selma eller en cykel vid namn Svarta blixten.

Individuell namngivning engagerar allmänheten och frågelistan besvarades av över 500 personer. Många berättade om flera namn. På så sätt har

Daniel Solling. Daniel är forskningsarkivarie inom namn.

vi fått in tusentals namn och historier till våra samlingar! Det innebär en stor berikning för Isof att vi nu kan inlemma svaren i våra samlingar så att de kan bevaras för kommande generationer och framtida forskning.

Mitt speciella intresse gällande frågelistan rör namn på föremål. Jag har tidigare samlat in individuella namn som människor ger sina maskiner och tekniska apparater. Namnen och historierna bakom dem öppnar

dörrar till intressanta insikter om hur vi människor förhåller oss till föremål i en tid när vi äger mer prylar än någonsin förr.”

Daniel Solling

1.6 Tryggande av det immateriella kulturarvet (Unesco)

Isof har regeringens uppdrag att samordna och utveckla Sveriges arbete med Unescos konvention om tryggande av det immateriella kulturarvet. Arbetet omfattar bland annat den nationella förteckningen, beredning av förslag till internationella listor och register, kunskapspridning samt nationell och internationell samverkan.

Konventionsarbetet genomförs i dialog med Kulturdepartementet, Svenska Uneskorådet, Svenska Unescolegationen, de nodansvariga myndigheterna och institutionerna (Nordiska museet, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Statens musikverk, Sametinget) samt Statens kulturråd, Riksarkivet och Mångkulturellt centrum. Perioden

2020–2024 är Sverige ledamot i den internationella kommittén för konventionen och Isof samordnar Sveriges arbete i kommittén.

Under 2022 har Isof samverkat med Kulturarvsakademien i Västra Götaland, flera kulturarvsorganisationer, universitet, privatpersoner och ideella aktörer. Isof har även ingått i Riksantikvarieämbetets referensgrupp för stöd till ideellt kulturarvsarbete. Tillsammans med bland andra Museieverket i Finland har Isof deltagit i projektet *LIVIND – Creative and living cultural heritage as a resource for the Northern Dimension region*. Projektet ska öka kunskapen och samverkan om det immateriella kulturarvet och hållbar utveckling i nordiska och baltiska länder. Isof har också ingått i ett europeiskt nätverk med de nordiska ländernas handläggare för konventionsarbetet.

Året har omfattat en rad internationella åtaganden, till exempel har vi fortsatt vårt arbete med Unescos globala utvärdering av konventionens listningsmekanismer. I juli hölls det nionde statspartsmötet, där resultatet av översynen beslutades och Isof deltog på plats som Sveriges expertmyndighet. I sam-

arbete med sekretariatet påbörjades under året en utvärdering av konventionens artikel 18. För tredje året i rad har Sverige ingått i den mellanstatliga kommittén för Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet. Läs mer om våra internationella Unescoåtaganden i avsnitt 3.10.

Processen med beredning av nomineringar till Unescos internationella listor och register som inleddes 2021 har fortsatt 2022. Nomineringsunderlaget för *Nyckelharpan's nätverk* har färdigställts, kvalitetssäkrats och skickades i mars in som svensk nominering till Unescos *Register över goda metoder*. Ansökan ska behandlas vid kommittémötet 2023. Isof har också, i samarbete med en rad aktörer, utvecklat ansökan om fåbod/säterkultur för en samnominering med Norge 2023 till *Den representativa listan över mänsklighetens immateriella kulturarv*.

Den nationella förteckningen, *Levande traditio-*

ner, samlar och sprider kunskap om immateriella kulturarv i Sverige och tillhandahålls digitalt för allmänheten. Beskrivningarna har utarbetats i dialog med förslagsställarna för vilka traditionen i fråga har stor betydelse. Under året har förteckningen utökats med elva levande traditioner.

Isof har börjat utveckla en ny webbplats för den nationella förteckningen och Sveriges arbete med Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet: levandekulturarv.se. De nodansvariga har deltagit aktivt i uppbyggnadsfasen. Webbplatsen ska ge en samlad och breddad bild av det svenska konventionsarbetet på internationell, nationell och lokal nivå och ska även fungera som en samverkansytta för Isof, expertnoderna och ideella aktörer.

Isof har även spridit information och kunskap om arbetet med det immateriella kulturarvet genom

Inblicken – Unescomötet i Rabat, Marocko

”Sveriges prioriteringar har fått genomslag”

Den 28 november–3 december 2022 hölls det 17:e mellanstatliga kommittémötet för Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet i Rabat, Marocko. Jag var där och representerade Isof tillsammans med generaldirektör Martin Sundin och min kollega Annika Nordström.

På agendan fanns bland annat nomineringar till listor och register för bedömning, rapporter om hur internationellt bistånd använts och initiativ för det immateriella kulturarvets bidrag till hållbar utveckling.

Som kommittéledamot prioriterar Sverige att besluten i kommittén ska bygga på expertkunskap och att civilsamhällets betydelse och inflytande ska framhävas. De här prioriteringarna uttryckte Sveriges delegation i flera av mötets diskussioner.

Särskilt viktigt under mötet var den kommande

Maria Nyström. Maria är senior rådgivare för Unescos konvention om det immateriella kulturarvet.

översynen av artikel 18 som bekostas av Sverige. Artikel 18 handlar om hur man kan dela erfarenheter av tryggnad av immateriellt kulturarv genom program, modeller eller nya metoder, vilket idag främst sker genom registret över goda metoder. En annan viktig punkt var rapporten från ICH NGO Forum som samlar de rådgivande NGO:erna.

I ett internationellt sammanhang har Sveriges prioriteringar fått genomslag bland annat i översynen av artikel 18 som ska göras under 2023. Här kommer representanter från Isof att delta både med expertkompetens och som ordförande för ett mellanstatligt möte. Översynen ska resultera i förbättrade verktyg för tryggnad av immateriellt kulturarv. Det kommer att ha positiva effekter för både det nationella och internationella konventionsarbetet.”

Maria Nyström

webbplatsen isof.se samt deltagit i och hållit föreläsningar om konventionen vid tolv olika evenemang som riktat sig till allmänhet, ideella organisationer, kulturarvsinstitutioner och forskare. En rad frågor från privatpersoner, föreningar, intresseorganisationer och andra myndigheter har besvarats, flera av dem i anslutning till den nationella förteckningen. I samverkan med Ajtté, Sametinget och Statens musikverk har vi arrangerat ett seminarium för att lyfta fram en unik joksamling.

Analys och bedömning

Isof bedömer att arbetet under 2022 har genomförts mycket väl och i linje med konventionens syften.

Sverige har på ett positivt sätt varit med och påverkat konventionens utveckling och inriktning på internationell nivå, bland annat i frågor som rör civilsamhällets deltagande och att beslut ska vila på expertkunskap. Genom översynen av listningsmekanismerna har flera förbättringar av konventionens operativa direktiv genomförts. Ändringarna kommer att stärka konventionens trovärdighet och genomförande. Kommittéarbetet har även bidragit till att nationella och internationella samarbeten har initierats.

Isofs arbete med nomineringar till Unescos internationella listor och register bygger på det förslag som lämnades till regeringen 2019. Arbetet har väsentligt ökat kraven såväl på Isof som på de ideella aktörer som arbetat fram förslag. Vi har i detta arbete haft stöd från den utsedda expertkommittén, som bidragit med värdefull kunskap i samband med utvärderingen av de inkomna förslagen. Vår bedömning är att processen har fungerat väl och i linje med de riktlinjer som tagits fram.

Vi har under 2022 förvaltat och utvecklat det nationella arbetet och breddat mångfalden i den nationella förteckningen. Den nya webbplatsen som är under uppbyggnad, levandekulturarv.se, förväntas höja kunskapen om konventionen i Sverige och ytterligare inspirera utövare.

1.7 Språkteknologisk utveckling och digitala humaniora

Ett grunduppdrag för Isof är att främja språkteknologisk och terminologisk utveckling. Vi arbetar främst med språklig infrastruktur i form av tal- och textdatabaser. Nära kopplat till språkteknologin är arbetet med digitala humaniora där vi med innovativa metoder och digitala verktyg vill säkerställa att arkivsamlingarnas relevans kan behållas och utökas – i samtiden och framtiden.

Samlat in kunskap

Isof har följt utvecklingen inom språkteknologi och digitala humaniora och genom undersökningar och kunskapsutbyten samlat in material som ligger till grund för vidare forskning och kunskaps spridning.

En enkätundersökning om terminologiska resurser på myndigheter har genomförts inom projektet *Fedterm terminology network*. Den gav bland annat information om vilka myndigheter som har terminologiska resurser och som således borde kontaktas. Totalt i projektet har 685 termlistor på 45 språk samlats in, innehållande 16 043 853 termer och 3 967 829 uppslagsord.

På *Transkribus user conference* i september samlades arkivarier, historiker, etnologer och språkteknologer. Här fick vi ta del av andras erfarenheter av digitalisering och inläsning av äldre handskrivet material.

Byggt upp kunskap

I samverkan med myndigheter, lärosäten och civilsamhälle har Isof genom forskning, nätverk, möten, projekt och undervisning bidragit till att bygga upp kunskap om språkteknologi och digitala humaniora.

I januari invigdes och presenterades den digitala arkivtjänsten *Folke sök* för den breda allmänheten (sok.folke.isof.se). I Folke kan användare ta del av Isofs folkminnessamlingar och även hjälpa till med att transkribera handskrivna texter. Cirka 6 000 sidor har transkriberats av allmänheten 2022. Materialet är därmed läsbart för fler och möjlighe-

ten att söka är bättre än någonsin. Under året har tjänsten vidareutvecklats på olika sätt och i arbetet har även metodutveckling ingått. Läs mer om Folke i avsnitt 2.2.

Genom samverkan med andra aktörer har Isof byggt upp kunskap inom språkteknologifältet. Ett av de större samarbetena är forskningsinfrastrukturen Nationella språkbanken, ett annat är Clarin samt dess svenska del Swe-Clarin.

I projektet Språkteknologisk utbildningsatsning för små språk i Norden har Isof utbildat språkambassadörer för nordsamiska, sydsamiska, lulesamiska, kvänska, meänkieli och färöiska i hur man installerar och använder språkteknologiska verktyg. Projektet har gjort att fler känner till vilka verktyg som finns och även skapat ett nätverk av språkarbetare i Norden.

Isof har deltagit i ledningen för det norska projektet *SAMLA*, samt deltagit i möten och konferenser med European Language Resource Coordination tillsammans med representanter från alla EU-länder samt Norge och Island. I projektet *European Language Equality* har Isof medverkat till att kartlägga behov och utbud av språkteknologiska resurser för det svenska språket samt de små språken i Norden.

I projektet *Automatisk transkribering av äldre folkminnes- och dialektuppteckningar vid AFG* har medarbetare laborerat med de verktyg och funktioner som Transkribus erbjuder, tränat modeller för automatisk analys, teckenigenkänning, metadatatagning och transkribering med syfte att fler enklare ska kunna ta del Isofs arkivsamlingar.

Isof har påbörjat ett utvecklingsprojekt med universitet i Tromsø för att utveckla en stavningskontroll i romska och meänkieli. Vi har även bearbetat data för Lexins ukrainska lexikon samt vidareutvecklat svenska-meänkielidelen av meänkieli-ordboken.

Spridit kunskap

Isof har löpande spridit kunskap om språkteknologi och digitala humaniora via föredrag, seminarier och konferenser, rapporter och andra publikationer, medverkan i medier samt via webbplatserna isof.se och sprakbanken.se. Lanseringen av arkivtjänsten *Folke sök* har genererat uppmärksamhet i medier och flera presentationer och föredrag.

Inom Fedterm arrangerade Isof tillsammans med SIS en workshop om terminologi som resurs för människa och maskin och på Fedterms hybrid-

Inblicken – Folke Sök

”Folke för allmänheten närmare våra samlingar”

” Folke är Isofs senaste stora digitala arkivtjänst, som nu i början innehåller 100 000-tals sidor med folkminnesuppteckningar. Folke består idag av två arkivtjänster – Folke sök och Folke forska. Det är två olika sökingångar till materialet – en enklare och en mer avancerad tjänst. I takt med att samlingar digitaliseras fylls Folke på med mer material. Vi har även ett antal frivilliga transkribörer som skriver av material i Folke, som direkt görs tillgängligt för andra. Medborgarforskningen i form av transkribering bidrar till att fler kan ta till sig innehållet.

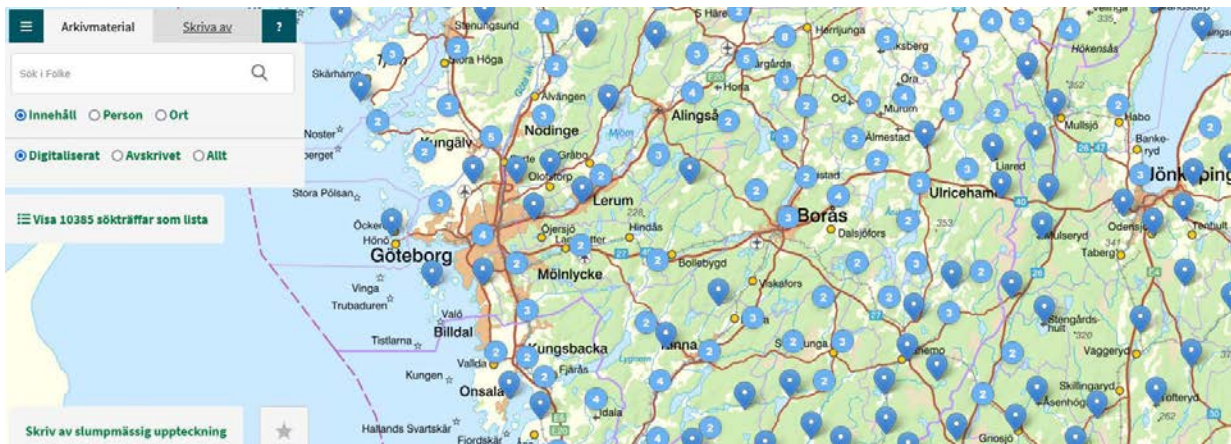

Kamilla Kärstedt.
Kamilla är arkivassistent i Göteborg.

Jag jobbar nära system- och webb-utvecklarna med att utveckla Folke. Jag håller föredrag där jag sprider kunskap om Folke och samlingarna. Dessutom möter jag användarna.

Att tillgängliggöra våra samlingar är viktigt inte bara för oss i verksamheten, utan också för allmänheten och alla som vill använda vårt material. Folke är oerhört viktig eftersom det för allmänheten närmare våra samlingar och på så vis också vår verksamhet i stort. Kulturarvet blir tillgängligt för fler, och kan användas mer!”

Kamilla Kärstedt

Skärmbild. Så här ser det ut i *Folke* sök i området kring Göteborg. Varje punkt i kartan är minst en uppteckning.

evenemang *Terminology Summit* diskuterades svenskt terminologiarbete.

Isof har även deltagit i nätverket Clarins möten och evenemang samt medverkat med föredrag på konferensen *Swedish Language Technology Conference*. I en workshop om teknologi för hotade språk deltog Isof med en visning av den nya digitala ordboken för jiddisch-svenska-jiddisch.

Analys och bedömning

Språkteknologi och dess betydelse för samhällsutvecklingen har fått allt större uppmärksamhet i takt med att teknikutvecklingen gör uppseendeväckande framsteg i gränslandet mellan AI och språkteknologi. De kartläggningar som Isof har medverkat till visar att det behövs fortsatta satsningar på språkteknologi för det svenska språket, men i högsta grad även för de nationella minoritetsspråken – dessa ligger långt efter i utvecklingen på grund av bristande marknadsintressen.

För att Isof ska kunna möta behovet av språkteknologi för de nationella minoritetsspråken i Sverige

behöver vi öka våra satsningar på språkteknologi kommande år. För minoritetsspråken handlar det primärt om informationsspridning, nätverksbyggande, datainsamling och utveckling av grundläggande resurser som teckenhantering, stavningskontroll, digitala ordböcker och textsamlingar som görs fritt tillgängliga för vidareutnyttjande.

Isofs arbete med språkteknologi och digital humaniora är avgörande för att våra kulturarvssamlingar ska vara fortsatt relevanta för framtidens forskning, och för att vi ska bli mer effektiva och transparenta i arbetet med att utvinna kunskap ur arkivmaterialet. Under året har vi framgångsrikt utarbetat modeller och metoder för HTR-läsning (automatisk handskriftsigenkänning) och medborgarforskning, vilket har resulterat i att ett stort material har kunnat transkriberas och kontextualiseras. Vi bedömer att satsningar som denna behöver intensifieras de kommande åren.

2. Verksamhetsmål

I kapitel 2 redovisas i vilken utsträckning Isofs sex olika verksamhetsmål har uppnåtts. Varje mål har resultatindikatorer som mäter resultaten. Därefter följer analys och bedömning av uppnådda resultat.

2.1 Mål 1: Bygga upp kunskap om, och främja förståelsen för, det flerspråkiga samhället

Isofs verksamhetsmål om det flerspråkiga samhället innebär att myndigheten åren 2020–2022 aktivt ska utveckla verksamheten för att bättre kunna möta behov kopplade till dagens flerspråkiga Sverige.

Resultatindikator 1: Nya kunskapsområden som vi byggt upp

Kunskap om det flerspråkiga samhället har byggts upp genom olika projekt och genom etableringen av språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romska. (Läs mer om språkcentrum i avsnitt 3.12.)

I arbetet med *Lexin*, som är tvåspråkiga lexikon till och från svenska, har vi under 2022 publicerat delrapport två i Lexinprojektet: *Framtidens Lexin – användarundersökning*. Användarundersökningen visar hur lexikon som Lexin bör utvecklas för att bli mer användarvänliga, till exempel är mobilapplikationer centrala för målgruppen. Utifrån resultaten har Lexins webbsida, som använde föråldrad teknik, anpassats så att den från och med 2023 ska fungera på mobila enheter. Resurserna på webbsidan underlättar inlärning av svenska inom svenska för invandrare, svenska som andraspråk på Komvux och utvecklar även flerspråkighet. Webbsidan kan också användas inom gymnasie- och grundskolan.

Genom att Isof har arbetat fram och publicerat en digital ordbok för jiddisch-svenska-jiddisch har vi kunnat ge jiddischtalare i Sverige en unik språklig resurs. Ordboken består av tre delar: en svensk-jiddisch del, en jiddisch-svensk del där sökorden följer det hebreiska alfabetet, och en transkriberad jiddisch-svensk del där sökorden följer uttalet utifrån det svenska alfabetet. Ordboken innehåller cirka 8 200 uppslagsord på svenska.

I forskningsöversikten *Framgång för små språk* ges en samlad bild av hur vi kan lyckas med språkrevitalisering och vilka framgångsfaktorer som finns. Den vänder sig till nordiska revitaliseringsforskare, språkexperter, föreningar och språkbärare. Översikten bidrar till fördjupad kunskap om revitalisering av små språk och ger exempel på hur man kan arbeta för att uppnå goda resultat. Översikten hade vid årsskiftet laddats ner ca 1 600 gånger.

I projektet *Språkets roll i segregations- och gentrifieringsprocesser: Göteborgs språkliga landskap* har flerspråkiga personer intervjuats och resultat har presenterats i artiklar och presentationer. I december publicerades rapporten *Arabiska i Göteborgs språkliga landskap*. Den visar i vilka områden, av vem och i vilka situationer arabiska används i Göteborg. Resultaten kan sannolikt betraktas som representativt även för andra större svenska städer.

Rapport. *Arabiska i Göteborgs språkliga landskap* ger en bild av hur språk samsas i den offentliga miljön.

Skärmbild. Webbplatsen Tegntube riktar sig till unga.

Flerspråkighet kan innebära att behärska flera olika teckenspråk. Den nya webbplatsen *Tegntube* är ett samarbete mellan Nordens fem länder. Den sprider kunskap om de olika teckenspråken i Norden och visar betydelsen av teckenspråk för teckenspråkiga barn och unga. I projektet har Isof bland annat bidragit med manusskrivande, föredrag på workshoppar, inspelning och redigering av filmer samt deltagit i möten med danska språknämnden. Tegntube uppmärksammades i samband med FN:s internationella dag för teckenspråken i september.

Isof har gjort en kartläggning och uppföljning av information på svenskt teckenspråk på myndigheters, regioners och kommuners webbplatser, samt en sammanställning över typiska översättnings- och språkfel. Resultaten har publicerats i en rapport som ger kunskap om hur offentlig sektor hanterar information på svenskt teckenspråk på webbplatser.

Tillsammans med Skolverket har Isof diskuterat ämnesplaner för teckenspråk i grund- och gymnasieskolan. Isof föreslog bland annat att ämnesnamnet ”teckenspråk” bör ändras till ”svenskt teckenspråk”.

Resultatindikator 2: Våra praktiska verktyg har förmedlats till målgrupperna

De praktiska verktyg inom flerspråkighet som Isof publicerar, förvaltar och utvecklar ger konkret stöd till språkbärare, yrkespersoner och andra målgrupper. Här listar vi några av de verktyg som vi arbetat med under året:

- *Lexin* finns förutom i tryck även som digitala lexikon för tjugo språk. 2022 gjordes ca 123 miljoner sökningar i Lexins webblexikon (samtliga språk). Flest sökningar gjordes i det arabiska och i det persiska lexikonet. Antalet sökningar varierar stort över året och är lägre under sommarmånaderna.
- I november lanserade Isof *Jiddisch-svensk-jiddisch digital ordbok*. Användarstatistik finns för årets två sista månader, då hade ordboken 508 besök.
- Den digitala ordboken meänkieli-svenska har även den bara användarstatistik för årets två sista månader. Under perioden hade ordboken 2 733 besök.
- Språktjänsten *Rikstermbanken* har uppdaterats och nylanserats. Tjänsten har haft 1 648 116 sidvisningar under året.
- Bokpaketet med avhandlingar, rapporter och artiklar har sammanställts och levererats till den samiska biblioteks- och kulturbussen Julla Májja, som arbetar för biblioteken i V8-området (Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Åsele).
- Den uppdaterade samhällsordlistan svenska-svenskt teckenspråk har tagits med i europeiska CLARIN Resources Family, vilket ger spridning till användare även utanför Sverige.
- Språktjänsten *Klarspråkshjälpen* har nylanserats med nytt innehåll och ny funktionalitet.*
- En ny webbsida med språkliga råd för svenskt teckenspråk har publicerats på isof.se.*
- En ny webbsida med information om judisk kultur och jiddisch har publicerats på isof.se.*

* På grund av teknikproblem hos Isofs webbstatistikleverantör har vi inte kunnat få användarstatistik för dessa webbsidor och -tjänster.

Analys och bedömning

I arbetet med det flerspråkiga Sverige är svenskan med nödvändighet navet, som språksamhällets huvudspråk. Att vårda de svenskspråkiga resurserna gör också att tolkning och översättning till andra språk kan fungera effektivt. Isofs olika insatser bedöms ha underlättat för de som lär sig svenska att tillägna sig språket och vi har ökat kunskaperna om villkoren för olika språk. Vår bedömning är därför att måluppfyllelsen är god, även om behoven är mycket stora. Det behövs än större insatser för att lyfta kunskaper i svenska och utveckla den språkliga infrastrukturen.

De nationella minoritetsspråken har en speciell ställning, inte bara i språklagen och lagen om nationella minoriteter, utan även på grund av att de har andra förutsättningar än invandrade språk. För att de nationella minoritetsspråken ska kunna leva vidare – och även utvecklas – är det en nödvändighet att stärka språkvårdande och språkfrämjande insatser.

Enligt ett av de fyra språkpolitiska målen ska alla ha rätt till språk: att utveckla och tillägna sig svenska språket, att utveckla och bruka det egna modersmålet och nationella minoritetsspråket. Isofs bedömning är att det moderna flerspråkiga samhället fortsatt kommer att behöva betydande språkvårdande och språkfrämjande insatser inom svenskan, de nationella minoritetsspråken och övriga språk i Sverige.

2.2 Mål 2: Bidra till ökad kunskap om språk och kulturarv med fokus på migration och urbanisering

En större rörlighet i samhället ökar behovet av att dokumentera och analysera de förändringar i språk och kulturarv som rörligheten ger – och har gett – upphov till. Isof ska därför perioden 2020–2022 belysa samhällsliga processer som den ökade rörligheten har gett upphov till.

Resultatindikator 1: Nya eller utvidgade kunskaper som vi byggt upp om språk och kulturarv med fokus på migration och urbanisering

Isof har medverkat i en statlig utredning om språkkrav för permanent uppehållstillstånd (*direktiv 2022:79 Språk och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd*). I Isofs roll som expert har vi bidragit med kunskapsunderlag om integrations-effekter av språkkrav ur internationellt perspektiv samt om risker för diskriminering av LESLLA-inlärare (LESLLA står för *Literacy Education and Second Language Learning for Adults*.)

I projektet *Traditioner i rörelse: När psalmodikon,*

Skärmbild. Så här ser rörelsekartan ut i kunskapsbanken *I rörelse*.

midsommar och *Lucia migrerar* har vetenskapligt intresse riktats mot hur traditioner förändras och upprätthålls när de migrerar från Sverige. Hur omvandlas de? Vad tas bort och vad lyfts fram som svenskt? Projektet är ett samarbete med Riksföreningen Sverigekontakt och ingår som en del i Isofs projekt *I rörelse: migration till, från och inom Sverige*. Under året har nytt material samlats in och införlivats i den digitala kunskapsbanken *I rörelse*, där till har muntliga presentationer hållits och artiklar samt blogginlägg publicerats.

När Ukraina invaderades av Ryssland i februari 2022 hamnade Gammalsvenskby i södra Ukraina mitt i stridslinjen. Tack vare Isofs rika arkivmaterial om Gammalsvenskby kunde vi lyfta fram historiskt material och berättelser samt inkludera dessa i vår kunskapsbank *I rörelse*. Eftersom inget nytt material har samlats in om svenskbyborna sedan 1993 gjorde Isof även samtidsdokumentation hos svenskbyttlingar på Gotland.

I projektet *Samisk migration och samiska kulturarv i USA och Kanada* har kunskap byggts upp om migration, språkförlust och flerspråkighet genom ett tjugotal intervjuer med ättlingar till samiska migranter i Duluth (Minnesota) och Seattle (Washington). Under fältarbetet samarbetade Isof med Sámi Cultural Center of North America och Pacific Sámi Searvi. Det insamlade och inspelade materialet håller på att bearbetas och kommer att tillföras Isofs samlingar, integreras i kunskapsbanken *I rörelse* samt ligga till grund för kommande publiceringar och konferenser.

Även projektet *Språkets roll i segregations- och gentrifieringsprocesser: Göteborgs språkliga landskap* (se avsnitt 2.1) har belyst språkliga processer som uppstår i samband med migration.

Resultatindikator 2: Våra målgrupper har tagit del av kunskap vi spridit om språk och kulturarv med fokus på migration och urbanisering

Isofs dokumentationsinsatser och forskningsprojekt har bidragit till ökad kunskap om språk och kulturarv med fokus på migration och urbanisering.

Kunskapen har förmedlats till målgrupper genom blogginlägg, föredrag och publikationer.

Framför allt har vi spridit människors erfarenheter av migration via vår digitala kunskapsbank *I rörelse*, som har utökats med elva berättelser. På grund av teknikproblem hos Isofs webbstatistikleverantör har vi inte kunnat få användarstatistik för kunskapsbanken.

Ett exempel på föredrag är *The role of dialect in the era of standardisation – short dialect shifts in interaction* som hölls på den internationella konferensen Iclave i Wien. Där fick åhörarna ta del av Isofs forskningsresultat om språkförändring i urbana processer.

Analys och bedömning

En stor del av forskningen och kunskapsspridningen, med fokus på migration och urbanisering, har koncentrerats till projektet och kunskapsbanken *I rörelse*. Det är ett folkbildande projekt med populärvetenskapliga texter som riktar sig till en bred målgrupp, bland annat utbildningssektorn och intresserad allmänhet. De nya forskningsprojekten *Traditioner i rörelse* och *Samisk migration och samiska kulturarv i USA och Kanada* har tillfört såväl nytt material som vetenskapligt djup.

Isof bedömer att måluppfyllelsen är god med ny kunskap inom området och att möjligheterna att nå ut med kunskapen har ökat tack vare en pedagogisk och intresseväckande webbplatsform. Isof bedömer att *I rörelse* har goda förutsättningar att fortsatt bidra till folkbildning och ytterligare öka förståelsen för både historisk och samtida migration.

2.3 Mål 3: Isof ska utvecklas i rollen som expertorgan i frågor som rör nationella minoriteters språk och kultur

Perioden 2020–2022 ska Isof, med utgångspunkt i myndighetens språkpolitiska arbete samt dokumentations- och forskningsarbete kring nationella minoriteter, utveckla sin roll som kompetenscentrum för nationella minoriteters språk och kultur.

Resultatindikator 1: Vi efterfrågas som experter av departement och myndigheter

Isof har kontinuerligt bistått flera förvaltningskommuner gällande namnsättning på samiska språk och meänkieli. Till exempel namngivning och skyltning i Kiruna kommun, hur man kan arbeta med parallella namn i adresser samt val av språk i väg- och gatunamn. Behovet av vår expertis inom minoritetsspråksområdet har varit uppenbart.

I utredningen *Nationell strategi för att stärka juridiskt liv i Sverige* (Ku 2022:01) har Isof bidragit med en sakkunnig representant.

Isof har redovisat *Uppdrag om flerspråkig basterminologi som grund för tolkning och översättning* (Ku2021/00802) till Kulturdepartementet. Här belystes förutsättningarna för att skapa flerspråkiga termbaser. Vi har även lämnat in underlag till revisionen av den nordiska språkdeklarationen, samt initierat erfarenhetsutbyte och diskussion om samarbete kring romska i Finland, Norge och Sverige.

Europarådet övervakar hur den europeiska stadgan för landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3) efterlevs. Isof har svarat på expertkommitténs frågor om Isofs och Sveriges arbete med språkvård och revitalisering av de nationella minoritetsspråken. Det har bidragit till att Europarådet kunnat skapa sig en bild av graden av Sveriges åtagande.

I samband med OECD:s internationella konferens *Conference on Effective Public Communication – Better Connecting with Citizens* höll Isof ett föredrag om arbetet med språklig tillgänglighet och klarspråk i Sverige. Det är ett av många exempel på hur Isof representerar Sverige i frågor som rör språk, flerspråkighet och språklig tillgänglighet samt hur vi sprider information om svenska språkliga förhållanden till andra EU-länder.

Vi har även hållit föredrag om språkcentrum på nätverksträffar för regioner med fokus på nationella minoriteters kultur och i nätverket för romsk inkludering. Detta har ökat kunskapen om språkcentrumen.

Resultatindikator 2: Vi har en etablerad rutin för samråd med de nationella minoriteterna

Isof har sedan tidigare etablerat rutiner för samråd med de nationella minoriteterna, för att lättare kunna samla in och nå ut med kunskap om aktuella språkfrågor. Med hjälp av en struktur som innefattar referens-, terminologi- och språkvårdsgrupper för respektive språk har Isof under året kunnat ta stöd av sakkunniga och representanter för de nationella minoritetsspråken.

Även 2022 har Isof tillsammans med Statens kulturråd, Kungliga biblioteket och Svenska Filminstitutet hållit återkommande samråd för finska, jiddisch, meänkieli, romska och samiska. Utöver det har följande samråd hållits:

- Finska: två samråd om språkcentrum – ett med sverigefinska riksorganisationer och ett öppet samråd för sverigefinnar.
- Jiddisch: två samråd om språkcentrum – ett med riksorganisationer för jiddisch och ett öppet samråd för språkbärare av jiddisch.
- Meänkieli: två samråd om språkcentrum – ett med riksorganisationer för svenska tornedalingar, kväner och lantalaiset, och ett öppet samråd för språkbärare av meänkieli.
- Romska: två samråd om språkcentrum – ett med romska riksorganisationer och ett öppet samråd för romer. Tre referensgruppsmöten har också ägt rum.

Analys och bedömning

Isof är en etablerad expertmyndighet inom sina verksamhetsområden och är fortsatt en central aktör i frågor som rör nationella minoriteters språk och kultur, med angelägna expertuppdrag och -insatser såväl nationellt som i ett europeiskt sammanhang.

Under 2022 har Isof stärkt arbetet med samråd med de nationella minoriteterna, det har varit nödvändigt och viktigt inför inrättandet av nationella språkcentrum. De nationella minoriteternas inflytande och delaktighet i frågor som rör nationella minoriteters språk och kultur är en förutsättning för att språken ska fortsätta leva, stärkas och utvecklas.

Måluppfyllelsen bedöms som god, även om mycket arbete återstår för att trygga de nationella minoritetsspråkens framtid och öka allmänhetens kunskap om de nationella minoriteternas kultur och historia.

2.4 Mål 4: Stärka barn- och ungdomsperspektivet i verksamheten

Isof integrerar fortlöpande ett barn- och ungdomsperspektiv i verksamheten, dels genom insamling och forskning, dels genom pedagogisk verksamhet riktad till skolor och enskilda individer. Perioden 2020–2022 ska Isof utveckla sitt arbete med att stärka barn- och ungdomsperspektivet i verksamheten.

Resultatindikator 1: Våra insamlingar inkluderar barns och ungas röster

Webbutställningen om *Vallonbruk* som lanserades 2022 är resultatet av ett projekt som bland annat hade målet att involvera barn och unga redan i skapandeprocessen. Utställningen riktar sig till all-

mänheten och ska sprida kunskap om både ämnet i sig och väcka intresse för det material som finns i Isofs arkiv. I projektet ville vi inte bara se barn och unga som mottagare utan som medskapare, därför engagerade vi lärare i årskurserna 4–6 som fick testa ett lektionsmaterial om vallonbruk på sina elever. Elevernas synpunkter och frågor utifrån materialet har legat till grund för den del av webbutställningen som riktas till barn och unga.

Frågelistan *Språk och plats* har i samverkan med pedagoger distribuerats till flera grundskolor i Göteborg. Sammanlagt kom 139 svar som har införlivats i Isofs arkiv. Det nya arkivmaterialet bidrar till att öka kunskapen om ungas syn på flerspråkighet.

Isofs avdelning i Göteborg har tagit emot studiebesök av elever både från grund- och gymnasieskolor, som därigenom fått möjlighet att ta del av Isofs samlingar.

Resultatindikator 2: Vi har prioriterat bidrag till revitaliseringsaktiviteter riktade mot barn och unga

Under 2022 har Isof i två omgångar delat ut statsbidrag för åtgärder för de nationella minoritetsspråken. Vid genomgången av ansökningarna har vi prioriterat projekt som vänder sig till barn och unga. I den första omgången riktades 69 procent av projektet som beviljades medel direkt till barn och unga, men målgruppen ingick även i flera av de övriga beviljade projekten. I den andra omgången utgjorde barn och unga direkt målgrupp i 55 procent av de beviljade ansökningarna. Projekt som inte alls involverar barn, till exempel skrivarkurser för vuxna, är alltså i klar minoritet.

Ett typiskt exempel på språkverksamhet för barn är Finländarnas Klubb i Kiruna. De sökte medel för att en gång i veckan samla Sverigefinska barn i åldern 2–10 år för lekar, spel, sagoläsning, bak och pyssel – allt medan man pratar finska. Språkläger för barn och unga är ett annat exempel. Där är språket den röda tråden i aktiviteter som bland annat samisk slöjd och matlagning. Teaterföreställningar är också återkommande i ansökningarna. Ett exempel är ungdomar i åldern 10–19 år som träffas för att repetera in en pjäs på meänkieli som

de sedan spelar på flera ställen i landet. Ungdomarna blir på så sätt språkambassadörer för andra unga.

Isof publicerar löpande pedagogiskt material och annat kunskapsinnehåll för barn och unga på *Skolwebben* på isof.se. 2022 har nio pedagogiska material blivit klara, varav åtta vänder sig till barn eller lärare. Det är bland annat tryckta språkkort för ordinlärning på flera romska dialekter, 52 pedagogiska filmklipp för unga nybörjare i meänkieli och lärarhandledning för jiddischmusik i undervisningen.

Analys och bedömning

Isof står inför en viss utmaning när det gäller att involvera och rikta oss direkt till barn och unga. Vi behöver bygga upp ytterligare rutiner och kontaktnät med pedagoger i skolan och det är särskilt angeläget att utveckla dokumentationsmetoder som inkluderar barn och unga och gör dem till medskapare av vårt gemensamma kulturarv.

Vi ser även att vi behöver utarbeta metoder för att systematiskt öka kunskapen om Isofs arkiv och tillgången till det immateriella kulturarvet, inte minst för att stärka demokratiarbetet. Det är angeläget att det kunskapshöjande material som finns på isof.se på ett mer effektivt sätt når såväl pedagoger som elever i deras självständiga arbete.

Isofs satsning på att stimulera utvecklingen av pedagogiskt material, genom beviljande av revitaliseringsbidrag, har bidragit till ökad revitalisering av de nationella minoritetsspråken hos barn och unga. Behovet av läromedel för de nationella minoritetsspråken är fortsatt stort, och Isof fortsätter att publicera pedagogiskt material på isof.se så att så många som möjligt ska få tillgång till det. Måluppfyllelsen är tillfredsställande, men varierar mycket mellan Isofs olika verksamhetsområden.

2.5 Mål 5: Digitalt i första hand

Åren 2020–2022 ska digitala lösningar och förmedlingsätt, inklusive interna metoder och arbetsätt, fortsatt vara förstahandsvalet i Isofs verksamhet. Isof ska också stärka arbetet med att utveckla digitala verktyg för att sprida kunskap och tillgängliggöra arkivmaterial och språkliga resurser.

Resultatindikator 1: Vi har utvecklat verktyg för att förmedla, söka i och analysera material

Kunskapsförmedling och rådgivning har i hög omfattning skett via digitala verktyg och tjänster, framför allt via isof.se samt våra arkiv- och språktjänster, där användare kan söka i och ta del av såväl arkivmaterial som rekommendationer, ord, termer och översättningar kopplat till olika språk. Under året har flera av dessa verktyg och tjänster förbättrats vad gäller innehåll, struktur, design och funktionalitet och vi har tillfört och tillgängliggjort en mängd nytt material. Här är några exempel:

- Arkivtjänsten *Folke* sök, som lanserades i januari och som nu innehåller ca 110 000 sidor uppteckningar, har vidareutvecklats på flera sätt: möjlighet för allmänheten att transkribera uppteckningar, automatisk uppdatering från Isofs källdatabas, bättre stöd för administratörer att publicera inskannat material för transkribering och ett gränssnitt som gör det enklare för användare att hitta och förstå skillnaden mellan accession och uppteckning. Dessutom har *Folke* forska, en mer avancerad version av tjänsten riktad till

Vykort. Information om Folke.

forskare, färdigställt och lagts ut publikt i slutet av året. Lanseringen sker officiellt i januari 2023.

- Arkivtjänsten *Ortnamnsregistret* (ortnamnsregistret.isof.se) har vidareutvecklats för att bli mer kraftfull, och kan nu bland annat hantera att ett och samma ortnamn kan ha flera olika uppslagsformer.
- Språktjänsten *Rikstermbanken* (rikstermbanken.se) har fått utvecklat och förbättrat webbgränssnitt som efter betatestning nylanserades publikt i december.
- Språktjänsten *Klarspråkshjälpen* (isof.se/stod-och-sprakrad/spraktjanster/klarspraks-hjalpen) har utvecklats och nylanserats.
- Språktjänsten *Jiddisch-svensk-jiddisch digital ordbok* (sprak.isof.se/jiddisch) har färdigställt och lanserats.
- På isof.se har löpande förbättringar gjorts vad gäller funktionalitet och webbtillgänglighet. Vi hamnade bland annat på första plats i Funkas inkluderingsbarometer 2022, se tabell 2.

TABELL 2. Webbtillgänglighet isof.se

	2022	2021
Siteimprove Tillgänglighetsindex	88,2 % (snitt för Siteimprove-användare: 86,1 %) Sep 2022*	91,3 % (snitt för Siteimprove-användare: 83,5 %) Sep 2021*
Webperf Mäter tillgänglighet och användbarhet på offentliga webbplatser.	Plats 16 av 205. Betyg 4,46 av 5 (dec 2022)	Plats 8 av 202. Betyg 4,3 av 5 (dec 2021)
Funkas inkluderingsbarometer Mäter hur offentliga webbplatser klarar lagkraven.	Plats 1 av 1 785 testade webbplatser (0 fel)	Plats 14 av 1 748. 1 fel (13 ggr)

*Siteimprove redovisar endast dagsaktuella siffror. Isf har dokumenterat siffran från september månad 2021 och 2022.

Resultatindikator 2: Antal digitiserade accessioner från arkivsamlingarna

Isofs kontinuerliga arbete med att digitisera arkivmaterial, det vill säga omvandla analogt material till digitala filer, är grunden i digitaliseringsarbetet – utan digitala filer kan vi inte förmedla materialet via arkivtjänster och andra digitala verktyg. Digitala format gör det även möjligt för oss att ta hand om materialet på ett säkert sätt, så att informationen kan bevaras för framtiden. I vårt arkivregister (Accessionsregistret) finns innehållet i arkivsamlingarna registrerat och ordnat. En accession kan bestå av alltifrån enstaka till hundratals sidor eller fonogram.

Under året har 3 091 accessioner från arkivsamlingarna skannats och kopplats till arkivregistret. Det är en minskning med 24 procent jämfört med 2021 (tabell 3). Utöver dessa har 1 900 accessioner skannats men inte hunnit kopplas till arkivregistret. Så fort kopplingen görs blir stora delar av materialet sökbart för allmänheten i vår arkivtjänst *Folke*.

Ett stort antal dialektinspelningar har lyssnats igenom och försetts med sammanfattningar så att materialet blir mer sökbart. Över 1 600 grammofon- och bandinspelningar är nu klara att publiceras i arkivtjänsten *Dialektkartan*.

TABELL 3. Antal digitiserade arkivfiler

	2022	2021	2020
	3 091	9 923	3 795

Källa: Accessionsregistret

Analys och bedömning

Isof arbetar systematiskt med att öka den digitala närvaron för att kunna nå ut med kunskap och material om språk och kultur till privatpersoner, yrkespersoner, föreningar och organisationer i hela landet. Med digitala lösningar och ett digitalt förhållningssätt utvecklar och effektiviserar vi även verksamheten som helhet, vad gäller till exempel arbetsätt, processer och rutiner.

Många av våra digitala tjänster håller hög kvalitet

och är väl anpassade till mottagarna, även om ständig utveckling, förbättring och underhåll krävs. En fortsatt utmaning är att hantera och förbättra föråldrade och heterogena tekniska lösningar.

Det gedigna tillgänglighetsarbetet med isof.se har gett goda resultat. Flera oberoende underökningar visar att vi har lyckats mycket bra med webbtillgängligheten och att vi med marginal uppfyller lagkraven, vilket gör att fler medborgare lättare kan ta del av vår information och kunskap.

Genom vår digitala arkivtjänst *Folke* har vi fått ett fint gensvar från allmänheten som hjälpt till att transkribera och kontextualisera skannade handskrivna texter. De har även bidragit i arbetet med att förbättra arkivtjänsten.

Att antalet accessioner är lägre än 2021 beror delvis på att Isof 2022 inte har haft möjlighet att samarbeta med Arbetsförmedlingen kring projektanställda, som tidigare främst skött denna uppgift. Ett annat skäl är att skannade filer som ännu inte lagts in i arkivregistret inte räknas med i statistiken.

Vi bedömer att vi i hög utsträckning har uppfyllt målet om digitalt i första hand, men att arbetet med den digitala omställningen och anpassningen innebär utmaningar som kräver en stor digital kompetens och utökade resurser.

2.6 Mål 6: Isof är en hållbar arbetsplats

För att bli en mer hållbar och attraktiv arbetsplats ska det systematiska arbetsmiljöarbetet stärkas under perioden 2020–2022. Även arbetet med Isofs miljömål och efterlevnaden av riktlinjer och policyer ska stärkas, genom dialog på avdelningsmöten och tydlig information på Isofs intranät.

Resultatindikator 1: Vi är en hälsofrämjande arbetsplats

Arbetet för en hälsofrämjande arbetsplats har fortsatt och flera insatser och aktiviteter har genomförts

för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Inledningen av år 2022 kännetecknades delvis av de speciella omständigheter som orsakats av pandemin covid-19. Redan tidigt under pandemin införde Isof extra tid för friskvård för att ge medarbetare möjlighet till paus och rörelse. Utöver befintlig friskvårdstid på 60 minuter per vecka har Isofs medarbetare fram till augusti 2022 även haft möjlighet till 30 minuters daglig friskvårdstid i anslutning till lunchen. Därtill har Isof erbjudit friskvårdsbidrag.

Isof har 2022 genomfört en friskvårdsenkät för att få en tydligare bild av hur friskvårdstimmen, friskvårdslunchen och friskvårdsbidraget använts. Resultatet visar att 87,7 procent av medarbetarna har använt friskvårdstimmen, 84,9 procent har använt friskvårdslunchen och 74 procent har använt friskvårdsbidraget.

Från och med mars 2022, när pandemin inte längre ansågs vara ett samhällsproblem i lika hög utsträckning, återgick Isofs medarbetare till att arbeta på kontoren. I samband med detta infördes möjligheten för medarbetare att ingå enskild överenskommelse om distansarbete och en stor del av Isofs medarbetare har valt att göra det.

Verksamhetsåret 2022 har i övrigt kännetecknats av en omfattande utökning av Isofs verksamhet i och med det nya uppdraget att etablera språkcentrum. Vi har löpande följt upp den riskbedömning som gjordes inför den nya verksamheten samt genomfört nya riskbedömningar avseende andra organisationsförändringar och förändringar som rör som nya lokaler.

I november samlades medarbetare från Isofs samtliga fem kontor till två dagars medarbetardagar utanför Stockholm. Det var första gången på tre år som Isofs hela personalstyrka träffades fysiskt. Medarbetardagarna innehöll föreläsningar, workshoppar, gruppövningar och sociala aktiviteter. I en utvärderande enkät tyckte 87,2 procent av medarbetarna som besvarat enkäten att medarbetardagarna som helhet var mycket bra eller bra.

Under året har Arbetsmiljökommittén kontinuerligt haft möten. Chefer och skyddsombud har tillsammans gått den årliga fysiska skyddsronden på samtliga arbetsorter. Isof har även genomfört en HLR-utbildning. Vi har även deltagit i arbetsmiljö-

utbildning via Partsrådet och besvarat Riksrevisionens enkät om hot och våld på arbetsplatsen.

Isofs sjukfrånvaro 2022 var 3,7 procent och frisktalet 61,3 procent. Sjuktalet för 2022 är på samma nivå som 2021 (se tabell 4). Andelen medarbetare som varit sjukfrånvarande fem dagar eller färre, det så kallade frisktalet, har minskat. Mer information om sjukfrånvaron finns i Del 2, *Tilläggsupplysningar*.

TABELL 4. Nyckeltal

	2022	2021	2020
Frisknärvaro (frisktal)	61,3 %	72,4 %	66,0 %
Sjuktal	3,7 %	3,7 %	3,0 %

Källa: Primula

Resultatindikator 2: Vi har välfungerande interna stödsystem

I slutet av året genomfördes en enkät bland samtliga medarbetare om hur de upplevt våra 19 interna stödsystem och om de har förslag på förbättringar. En helhetsbild av resultatet visar att 43,6 procent av de som svarat på enkäten tycker att de system de använder fungerar mycket bra eller bra. 12,1 procent tycker att stödsystemen fungerar mindre bra. Många system används bara av vissa personer beroende på arbetsuppgifter, men tre av de fyra mest använda systemen var även de som medarbetarna var mest nöjda med: 98 procent av de som svarat på enkäten tyckte att Outlook (program för e-post och kalender/mötesbokningar) är bra eller mycket bra. För Zoom (programvara för videomöten och intern chatt) var siffran 97 procent. På tredje plats med 93 procent nöjda användare kom VPN (virtuellt privat

nätverk) som gör att medarbetare kan ansluta till Isofs nätverk och servrar även när de befinner sig utanför arbetsplatsen, därefter intranätet (70 procent). Primula (för tidrapportering och löneadministration) som också används av alla, är det system som medarbetarna är minst nöjda med: 37 procent av enkätsvararna tycker att det är ”Mindre bra”, men med det sagt är över 60 procent nöjda.

Analys och bedömning

Under året har arbetet med att utöka och anpassa verksamheten för nya uppdrag och förändrade förutsättningar stått i fokus. Att vi är en attraktiv arbetsgivare har bland annat märkts genom de många och kvalificerade kandidater som sökt till årets många utlysta tjänster. Arbetet med målstyrning, ekonomisk prognos och uppföljning samt administrativt stöd har bidragit till en god och effektiv förvaltning.

Vi är måna om att medarbetare ska få inflytande över frågor och system som påverkar det dagliga välbefinnandet, därför har årets enkätundersökningar inom friskvård och interna stödsystem bidragit mycket till möjligheten att se över och förbättra såväl friskvårdsinsatser som interna stödsystem.

Medarbetardagarna som Isof ordnade i november var mycket uppskattade. Särskilt positivt var det enkla faktum att vi kunde träffas fysiskt.

Året har präglats av att vi behövt göra ganska stora organisationsförändringar till följd av nya uppdrag och faktorer i omvärlden. Det är både stimulerande och ansträngande för organisationen som helhet. Den samlade bedömningen är att Isof uppfyller målet om en hållbar arbetsplats, samtidigt som vi har identifierat utvecklingsområden att arbeta vidare med.

3. Särskilda uppdrag och återrapportering

I kapitel 3 redovisas och återrapporteras uppgifter enligt kraven i Isofs regleringsbrev, särskilda regeringsuppdrag som pågått under 2022 samt förhållanden av väsentlig betydelse.

3.1 Lokalkostnader

Isofs lokalkostnader har under 2022 ökat med drygt fyra procent jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på att vi har anskaffat nya lokaler i Kiruna, Övertorneå och Uppsala med anledning av de nya språkcentrumetableringen. Utöver detta har hyrorna för lokalerna i Göteborg, Uppsala och Stockholm höjts enligt indextillägg. Lokalkostnader redovisas i tabell 5.

3.2 Avgiftsbelagd verksamhet

Intäkter för avgiftsbelagd verksamhet har minskat med 29 procent jämfört med 2021 (tabell 6).

Den största andelen av Isofs intäkter av avgifter utgjordes 2022 av försäljning av publikationer, där Lexin stod för den enskilt största intäktsposten. Lexin är tvåspråkiga ordböcker för personer som inte har svenska som modersmål. Försäljningsintäkterna för Lexin har minskat med 25 procent jämfört med 2021.

TABELL 5. Lokalkostnader (tkr)

	Hyra	El och upp- värmning	Reparationer och underhåll	Övriga drifts- kostnader	Totalt 2022	Totalt 2021
Akademiska hus Uppsala AB	4 151	91		287	4 529	4 369
Riksarkivet, Uppsala	214				214	
Vasakronan AB, Göteborg	56			0	56	1 035
Riksarkivet, Göteborg	1 781		7	60	1 848	1 155
Hiby AB/Novier, Stockholm	1 723	154		134	2 011	1 857
Riksarkivet i Lund	24				24	24
Malmfältens folkhögskola	30				30	
Övertorneå kommun	103				103	
Summa	8 082	245	7	481	8 815	8 440

Källa: Ekonomisystemet Unit4 ERP

TABELL 6. Avgiftsbelagd verksamhet (tkr)

	Ack. ingående värde 2020	Ack. ingående värde 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Utfall 2022	Ack. utgående värde 2022
Avgiftsintäkter inom ramen	0	0	1 006	0	0	0

Källa: Ekonomisystemet Unit4 ERP

De totala intäkterna av försäljning av publikationer har minskat med 27 procent. Intäkterna för utbildning och konferenser har minskat med 14 procent.

Vår ambition är att i första hand erbjuda medborgarna Isofs kunskapsmaterial kostnadsfritt via digital publicering, vilket kan förklara en del av minskningen.

3.3 Sponsringsintäkter

Isof har inte tagit emot några sponsringsintäkter under 2022.

3.4 Bidragsintäkter

Isof får årligen intäkter genom bidrag för forskning och uppdrag från privata och offentliga forskningsfinansiärer. Forskningsbidragen möjliggör angelägen forskning som Isof annars inte kunnat genomföra. Forskningsprojekten sker många gånger i samarbete med lärosäten eller forskningsinstitut.

Under 2022 minskade Isofs intäkter av bidrag med 9 procent jämfört med 2021. Bidragen från universitet och högskolor är på samma nivå som 2021, men bidragen från andra myndigheter och organisationer är lägre än 2021.

Den enskilt största bidragsposten kom från Riksbankens jubileumsfond, där vi rekvirerat 406 000 kronor för projektet *Svenska med något utländskt*.

Isof har även fått bidrag från Arbetsförmedlingen i form av anställningsstöd. Rekvisition av medel för arbetsmarknadsinsatser sker i samband med redovisning av utbetalda löner.

3.5 Insatser för nationella minoritetsspråk

Isof ska särskilt redovisa hur medlen från anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* har använts för att bedriva språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska samt revitaliseringsinsatser.

Anslagspost 16 *Revitalisering av nationella minoriteter* tillfördes 3,9 miljoner kronor till totalt 7,8

miljoner kronor. I två ändringar av regleringsbrev i juni respektive december tillfördes anslagsposten ytterligare 2 miljoner kronor respektive 3,2 miljoner kronor. Samtliga medel tillhörande ap 16 har delats ut under året, totalt 13 150 345 kronor. I summan ingår 150 345 kronor i återbetalda medel från icke genomförda projekt.

Isof har haft två utlysningar där föreningar haft möjlighet att ansöka om projektmedel för revitalisering av de nationella minoritetsspråken. Vid den ordinarie utlysningen inkom 62 godkända ansökningar (tabell 7) och 5 243 956 kronor delades ut till 54 projekt. Hur medlen fördelades mellan de nationella minoritetsspråken visas i tabell 8.

I september gjorde Isof en extrautlysning, då inkom 86 godkända ansökningar, ett rekordstort antal (tabell 7). 4 706 389 kronor delades ut till 55 projekt. Summan av ansökningarna motsvarade 15 miljoner kronor, vilket innebar att många föreningar blev utan medel eller endast fick en del av den sökta summan.

De anslag som tillfördes i december fördelades bland de ansökningar som inkom i september och medförde att 7 nya projekt beviljades medel och att 33 av de tidigare beviljade projekten fick ytterligare medel. Fördelningen mellan språken visas i tabell 9.

Kostnaden för behandling och beredning av bidragsärenden har under 2022 inte belastat anslaget.

Ett ovanligt stort antal ansökningar i jiddisch noterades, där aktiviteter för barn börjar ta större plats. Antalet inkomna redovisningar har också varit ovanligt stort, speciellt under andra halvan av året.

Inför 2022 tilldelades Isof även ett utökat anslag för åtgärder för nationella minoriteter inom regeringens särskilda satsning. Anslagspost 6 *Språkvård för nationella minoritetsspråk* ökades med 2,5 miljoner kronor till totalt 3,5 miljoner kronor. Dessa medel har bland annat gått till att visstidsanställa ytterligare en språkvårdare i meänkieli samt en i romska. Vidare har ett samarbete kunnat inledas

TABELL 7. Antal bidragsärenden

	2022	2021	2020	2019
Ordinarie utlysning	64	51	84	61
Extrautlysning	89	24	26	24

Källa: Isofs diarium

TABELL 8. Fördelning av bidrag 2021, Ordinarie utlysning av anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Språk	Antal projekt som beviljats medel	Återbet. bidrag från tidigare år (tkr)	Utbetalda bidrag (tkr)	Utbetalt netto-belopp (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	20		1 215	1 215	23 %
Jiddisch	3		495	495	9 %
Meänkieli	5		615	615	12 %
Romska	11		1 390	1 390	26,5 %
Samiska	7	-112	814	702	15,5 %
Flerspråkiga	8		715	715	14 %
Summa	54	-112	5 244	5 132	100 %

Källa: Isofs diarium

TABELL 9. Fördelning av bidrag 2021, Extra utlysning av anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Språk	Antal projekt som beviljats medel	Återbet. bidrag från tidigare år (tkr)	Utbetalda bidrag (tkr)	Utbetalt netto-belopp (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	24		1 894	1 894	24 %
Jiddisch	10		1 249	1 249	16 %
Meänkieli	5	-22	1 465	1 443	19 %
Romska	11	-11	1 541	1 530	19 %
Samiska	8	-5	1 302	1 297	16 %
Flerspråkiga	5		455	455	6 %
Summa	63	-38	7 906	7 868	100 %

Källa: Isofs diarium

med Arktiska universitetet i Tromsø för att arbeta fram språkteknologiska verktyg för meänkieli. Vi har också samarrangerat ett symposium inom Sanningskommissionens arbete med meänkieli, slutfört arbetet med en digital version av Sveriges första ordbok i jiddisch samt intensifierat arbetet med romska skrivregler som nu närmar sig slutet. Medel har också gått till att, i samarbete med Skolverket, arrangera modersmåls lärardagar för lärare i jiddisch, meänkieli och romska.

3.6 FoU-insatser anslag 1.4

Delar av forsknings- och utvecklingsarbetet inom Isof har 2022 bedrivits med medel från anslaget till Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kul-

turområdet (FoU-medel). FoU-medel har utlysts internt och inkomna ansökningar har utvärderats av Isofs forskningsgrupp, som berett förslag till generaldirektörens beslut om tilldelning. Förslagen grundar sig i Isofs riktlinjer för FoU-ansökningar, där de primära grunderna för bedömning och rangordning är vetenskaplig kvalitet och i vilken mån projektförslagen bidrar till Isofs verksamhetsmål för 2020–2022. De åtta projekt och insatser hos Isof som beviljats FoU-medel under 2022 presenteras i tabell 10.

I projektet *Samisk migration* har kunskap byggts upp om migration, språkförlust och flerspråkighet genom ett tjugotal intervjuer med ättlingar till samiska migranter i Duluth (Minnesota) och Seattle (Washington). Under fältarbetet samarbetade Isof

med Sámi Cultural Center of North America och Pacific Sámi Searvi.

Projektet *Arabiska i Göteborg* bygger på en dokumentation av arabiska texter i ett antal stadsdelar i Göteborg. Av materialet framkommer att arabiska förekommer i vissa delar av staden medan det helt saknas i andra. Det förekommer också nästan enbart inom vissa verksamhetsområden såsom små kommersiella företag och religiösa föreningar.

Inom projektet *Den vetenskapliga grundens stabilitet och förändring* har en extern forskare från Uppsala universitet skrivit om den vetenskap och ideologi som ligger till grund för den språkrådgivning som är ett av Isofs huvudområden.

I projektet *Sfi:s organisation* har en extern forskare från Stockholms universitet skrivit en rapport om svenska för invandrare (sfi), som under åren flyttats mellan olika departement och huvudmän. Hur har detta påverkat innehållet i sfi-undervisningen? Rapporten ligger till grund för ett forskningssamarbete om vuxna inlärares språksituation.

Projektet *Automatisk transkribering* har fokuserat på att utveckla bättre och mer precisa modeller för handskriftsigenkänning, så kallad HTR (*Handwritten text recognition*). I arbetet med textbaserad maskininlärning har Isof utbytt erfarenheter och samverkat med Riksarkivet, Stockholms stadsarkiv och Göteborgs universitet.

Inom projektet *Utveckling av forskningsinfrastruktur inom ortnamnsforskning* har en ny typ av källmaterial, så kallade jordeboksutdrag, lagts till i det digitala ortnamnsregistret. Dessa innehåller utdrag ur kameralt material i Riksarkivet och utgör en viktig källa för forskare från många olika områden.

I projektet *Litteraturöversikt över forskningsfältet fackspråklig kommunikation* har en forskningsöversikt över fackspråk tagits fram. Underlaget ska användas för utveckling av terminologiarbetet.

Projektet *Utveckling av metoder för digital medborgarforskning vid Isof* har bedrivits i nära samverkan med Nationella språkbanken samt de internationella projekten *Archives Community Building* och *SAMLA*. De interna arbetsmetoderna för medborgarforskning har utvecklats väsentligt, liksom transkriberingsmöjligheter inom Isofs digitala arkivtjänst Folke.

TABELL 10. Projekt som finansierats med FoU-medel 2022

Projektamn	Belopp (kr)
Samisk migration	40 900
Arabiska i Göteborg	133 590
Den vetenskapliga grundens stabilitet och förändring	308 000
Sfi:s organisation	87 255
Automatisk transkribering	324 190
Utveckling av forskningsinfrastruktur inom ortnamnsforskning	118 640
Litteraturöversikt över forskningsfältet fackspråkligt kommunikation	115 015
Utveckling av metoder för digital medborgarforskning vid Isof	164 410
Totalt	1 292 000

Källa: Ekonomisystemet Unit4 ERP

Under året har FoU-medlen möjliggjort forskning och utvecklingsinsatser av central betydelse för Isof och för de områden vi verkar inom. Flera projekt rör tidigare mer eller mindre outforskade och odokumenterade perspektiv på minoriteters språk och kultur. Projekten har inte bara resulterat i vetenskapliga texter utan också i att nytt material kan införlivas i myndighetens arkivsamlingar.

Flera projekt har bidragit till att bygga upp forskningsinfrastrukturer om språk och kultur i Sverige. I två projekt har metoder och, i viss mån, tekniska lösningar för HTR-läsning respektive medborgarforskning utarbetats. Isofs bedömning är att båda områdena är av avgörande betydelse för arkivsamlingarnas framtida relevans – de blir inte bara mer tillgängliga och bättre sökbara utan även möjliga att analysera med hjälp av språkteknologiska metoder. Särskilt medborgarforskningen bidrar vidare till en digital omställning för Isof, inte minst vad gäller kontakterna med forskarsamhället och en intresserad allmänhet.

3.7 Kultur i hela landet

Enligt regleringsbrevet för 2022 ska Isof fått redovisa hur myndighetens verksamhet har bidragit till att kulturen ska komma fler till del i hela landet. Vår ambition är att fler i hela landet ska kunna ta del av den kunskap som vi samlar in och bygger upp om språk och kultur i Sverige. Under 2022 har Isof förmedlat kunskap till och interagerat med såväl en bred allmänhet som utvalda målgrupper genom egna och andras evenemang, rådgivning, insamling, samverkan, publikationer, medienärvaro, sociala medier, webbinsatser samt digitala språk- och arkivtjänster.

Evenemang

Våra experter har under året löpande medverkat i publika föredrag och evenemang i olika delar av landet. Vi har även anordnat egna konferenser, symposier och seminarier samt bjudit in till föredrag och arkivvisningar i fysisk och digital form. Genom att anordna och delta i evenemang riktade till olika målgrupper når vi ut till en bred skara människor i olika delar av landet. I tabell 11 redovisas antal tillfällen då Isofs medarbetare anordnat och medverkat i egna respektive i andra arrangörers evenemang av olika slag.

TABELL 11B. Antal evenemang 2022

Arr. av Isof	Arr. av andra	Totalt
83	141	224

Källa: Medarbetares uppgifter

Rådgivning

Under året har Isofs medarbetare löpande gett råd och rekommendationer och svarat på frågor inom myndighetens expertområden. Vårt arbete med att svara på frågor, ge råd och stöd är betydelsefullt för yrkespersoner i deras dagliga arbete och för enskilda personer. Rådgivningen har skett via e-post, telefon, sociala medier och isof.se. Frågorna har inkommit från allmänhet, yrkespersoner, föreningar och aktörer i civilsamhället, se tabell 12.

TABELL 12. Antal registrerade frågor

	2022	2021	2020
Via e-post, diariet	4 291	5 861	4 776
Via telefon*	695	1 653	846
Totalt	4 986	7 514	5 622

Källa: Isofs diarium, Outlook samt avdelningarnas logglistor

Insamling

Under 2022 har vi samlat in berättelser, data och information från enskilda personer, yrkespersoner och organisationer – för att få en överblick av bland annat språksituationer och kunskapslägen samt engagera fler i hela Sverige att bidra till kulturarvet. Detta har skett genom frågelistor, intervjuer och enkätundersökningar. Vi har även tagit emot donationer av material som på olika sätt kompletterar och utökar arkivsamlingarna. I tabell 13 redovisas de frågelistor som under året har lagts ut på isof.se för allmänheten att besvara.

TABELL 13. Frågelistor 2022

Frågelista	Antal svar*
Coronapandemin foton	1 574
Språk och plats	139
Barndomens lekar	106
Namnsdagar och namnsdagsfirande	380
Namn och namngivning	269
Namn på djur och namn på föremål	514
Totalt	2 982

*Antal svar i form av foton och berättelser.

Källa: Medarbetares uppgifter, Accessionsregistret, isof.se

Samverkan

Isofs medarbetare har under 2022 medverkat som sakkunniga och experter i olika myndighetssamarbeten, nätverk, kommittéer, grupper, organ, råd och samråd. Myndighetens samverkan med aktörer i civilsamhället och i offentlig sektor bidrar till att fler får tillgång till kunskap och stöd samt får inflytande i frågor som rör språk och kultur i Sverige.

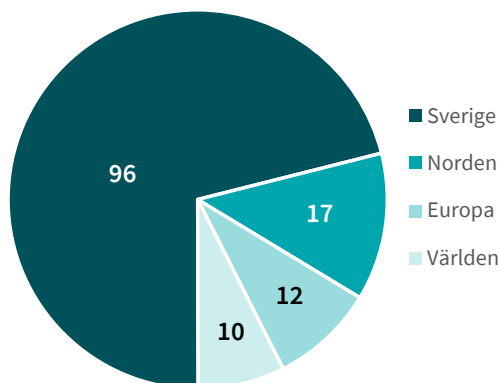

Diagram 1. Antal och geografisk spridning av Isofs olika samverkanspartner.

Totalt har vi deltagit i 135 samarbeten eller samverkansforum med 127 unika samverkanspartner i såväl nationella som nordiska, europeiska och internationella sammanhang (diagram 1).

Publikationer

Genom att Isofs medarbetare har publicerat texter, böcker och artiklar i såväl tryckt som digital form, har vi under året kunnat nå specialintresserade med vår kunskap. Av publikationerna är majoriteten populärvetenskapliga, men även referegranskade artiklar och andra vetenskapliga bidrag har publicerats. Ungefär två tredjedelar av publikationerna rör språk, namn och dialekter medan en tredjedel handlar om folkminnen och etnologi. Totalt har vi publicerat 76 publikationer, se tabell 14.

TABELL 14. Antal publikationer som Isofs medarbetare publicerat under 2022

Rapporter	3
Kapitel i bok, del av antologi	12
Samlingsverk, redaktörskap	1
Artikel i tidskrift	21
Artikel, recension	2
Konferensbidrag	3
Övrigt	34
Totalt	76

Källa: Diva

Medienärvaro

Liksom tidigare år har vår verksamhet intresserat lokala, regionala och nationella medier. Våra experter har löpande delat med sig av kunskap och nått ut brett i hela landet, framför allt via radio, men även via poddar, tv och webb-tv samt i tidningar och tidskrifter. Vår medverkan och synlighet i medier leder till att fler människor i Sverige kan ta del av kunskap om språk och kultur. Totalt har Isofs experter medverkat i olika medier vid 144 enskilda tillfällen.

Sociala medier

Vi är aktivt närvarande i olika sociala medier, där vi sprider kunskap, information och för dialog med personer och organisationer som är intresserade av vår verksamhet. Under 2022 har Isof underhållit åtta Facebookkonton, tre Instagramkonton, två Twitterkonton och ett Linkedinkonto. I tabell 15 redovisas antal inlägg, engagemang och räckvidd.

TABELL 15. Statistik för sociala medier

Kanal	Inlägg*	Engagemang**	Räckvidd***
Facebook	693	82 785	310 356
Instagram	58	1758	5 792
Totalt	751	84 543	316 148

Källa: Meta Business Suite

* Totalt antal inlägg av alla slag t.ex. inlägg, delningar, händelser, video som Isof.

** All typ av interaktion med innehållet, t.ex. länkklick, kommentarer, delningar och reaktioner.

*** Antal personer och konton som visats innehåll från eller om sidan, inkl. inlägg, händelser, annonser, interaktioner.

Webbinsatser

Vår webbplats har fortsatt varit en betydelsefull del av vår utåtriktade verksamhet. Med innehåll och tjänster har isof.se bidragit till ett lustfyllt lärande och gett alla möjlighet att ta del av den kunskap som vi samlat in och byggt upp om språk och kultur. Under 2022 har vi utvecklat innehåll och funktionalitet samt publicerat många nya sidor och texter i form av till exempel nyheter, kunskapsbaner, bloggar, pedagogiskt material, vägledningar

TABELL 16. Webbstatistik 2022* för isof.se inklusive matkult.se**

Sidvisningar	3 895 382
Unika sidvisningar	2 988 726
Besök	1 922 420
Sökningar	80 752
Nedladdningar	91 545
Unika nedladdningar	79 943

Källa: Sitevision webbanalys

*Isof har ingen webbstatistik för helåret 2021, därför redovisas enbart 2022.

**Båda webbplatserna tillhör Isof, och 2023 ska matkult.se integreras i isof.se. Därför redovisas sammanlagd statistik.

och webbutställningar. Totalt har det innehåll som publicerats på isof.se (inklusive matkult.se) genererat 3 895 382 sidvisningar, se tabell 16.

Digitala arkiv- och språktjänster

Våra digitala arkiv- och språktjänster ligger som separata enheter utanför vår webbplats. I de olika söktjänsterna kan användare snabbt hitta svar, information och arkivmaterial som rör språk och kultur i Sverige. Den data som ligger i tjänsterna baseras på Isofs samlade expertkunskap och på våra arkivsamlingar. Bland våra mest använda tjänster finns språktjänsterna *Frågelådan* (se tabell 17) och *Rikstermbanken* samt arkivtjänsterna *Ortnamnsregistret* och *Folke sök*. Under 2022 har Isof arbetat med att koppla ett statistikverktyg till våra olika tjänster, därför kan vi först 2023 redovisa samlad användarstatistik för alla våra tjänster.

TABELL 17. Statistik för Frågelådan

	2022	2021	2020
Antal sökningar	126 165	139 004	131 254
Sökträffar i antal	81 065	92 328	92 378
Sökträffar i procent	64 %	66 %	70 %
Unika besökare	25 122	26 280	22 995

3.8 Agenda 2030

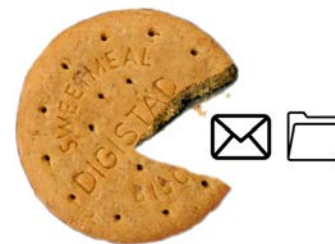
Isof ska med utgångspunkt i det riksdagsbundna målet för Agenda 2030 redovisa resultat från verksamheten som bidrar till att uppfylla målen i agendan. Något som bidrar till Agenda 2030-målen är Isofs miljöarbete, där vi har satt upp följande tre mål för perioden 2020–2022:

- att minska elförbrukningen
- att minska koldioxidutsläppen
- att öka miljömedvetenheten på myndigheten.

Resultaten av vårt miljöarbete har även rapporterats till Naturvårdsverket via deras rapporteringssystem, enligt *Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter*.

Minska elförbrukningen

Arbetet med att förändra våra digitala vanor till att bli mer miljövänliga har fortsatt, till exempel genom digitala städdagar och uppmaning till medarbetare att tillämpa grönare e-kommunikation. Insatserna sparar energi och ökar medvetenheten om digitaliseringens miljöpåverkan.

Digistäd. Två gånger per år har vi gemensamma digitala städdagar.

Den enskilt största andelen av Isofs energiförbrukning är uppvärmning av lokaler. Värme och fastighetsel kan vi påverka endast till viss del eftersom vi hyr lokaler som vi även delar med andra. För att minska elförbrukningen i lokalerna har byte från vanliga lysrör till energisnålare LED-belysning inletts på Isofs kontor i Uppsala och Stockholm.

Isofs energiförbrukning ligger på en liknande nivå som under pandemin, vilket får anses vara ett bra resultat eftersom mer el går åt när fler arbetar på plats på kontoren. Målet att minska energiförbrukningen har delvis uppfyllts för 2022.

Minska koldioxidutsläppen

En stor del av Isofs koldioxidutsläpp kommer från tjänsteresor. Pandemin lärde oss att mötas digitalt och många av de konferenser, seminarier och möten som Isof arrangerat 2022 har varit digitala eller i hybridform så att färre föreläsare och deltagare ska behöva resa. Även medverkan i andras evenemang har under året ofta varit digital.

Isofs policy för resor och möten är att alltid överväga om en resa är nödvändig eller kan ersättas med ett digitalt möte. Vid resor ska tåg väljas framför flyg. Detta har förtydligats i den självbokningsportal som införts under året.

Efter att pandemirestriktionerna hävdes i mars 2022 ökade resandet på Isof och utsläppen för året hamnade på samma nivå som före pandemin. Särskilt under planeringen av den nya verksamheten krävdes resor, både för anställda och externa aktörer vi samverkat med.

En tjänstecykel har införskaffats till kontoret i Uppsala för att underlätta miljövänlig transport vid tjänsteärenden inom staden. Tjänstecykel finns sedan tidigare i Stockholm.

Isofs mål är att koldioxidutsläppen orsakade av resor kontinuerligt ska minska perioden 2020–2022. Resandet var under pandemin i princip obefintligt, så att komma under den nivån under ett mer normalt år är minst sagt svårt. Målet att minska koldioxidutsläppen har inte uppfyllts för 2022.

Isofs uppdrag om minskade utsläpp från tjänsteresor redovisas i avsnitt 3.11.

Öka miljömedvetenheten

För att öka miljömedvetenheten på myndigheten har två föreläsningar för samtliga medarbetare anordnats under året. Av vår årliga interna miljöenkät framgick att 85 procent av medarbetarna deltog i minst en av föreläsningarna. Många kommenterade att de fått nya insikter eller tankeställare om hur de kan minska sin negativa miljöpåverkan.

Ett delmål är att Isofs miljöpolicy ska vara känd av alla medarbetare. Miljöenkäten visade att 77 procent (2021: 75%) känner till innehållet i Isofs miljöpolicy och att 67 procent (2021: 70 %) känner till Isofs miljömål. Att fler känner till vår miljöpolicy

tyder på att det stärkta miljöarbetet har fått genomslag. Att vi under året fått många nya medarbetare kan förklara varför en lägre andel känner till våra miljömål. Den höga svarsfrekvensen (82 %) tyder på ett fortsatt brett engagemang i miljöfrågan.

Målet att öka miljömedvetenheten har delvis uppfyllts för 2022.

Övriga insatser för Agenda 2030

I vår interna miljöenkät uppanandes medarbetarna fylla i vilka mål i Agenda 2030 som Isofs verksamhet bidrar till att uppfylla (diagram 2).

Isof deltar i ett Agenda 2030-nätverk för myndigheter i Uppsala och anordnade ett av årets möten där vi presenterade våra nya språkcentrum och berättade om flerspråkighet som verktyg för att stärka den sociala hållbarheten.

Isof har även inspirerats av andra myndigheters miljöarbete, bland annat Statens museer för världskultur, som vi diskuterat hållbarhetsarbete med.

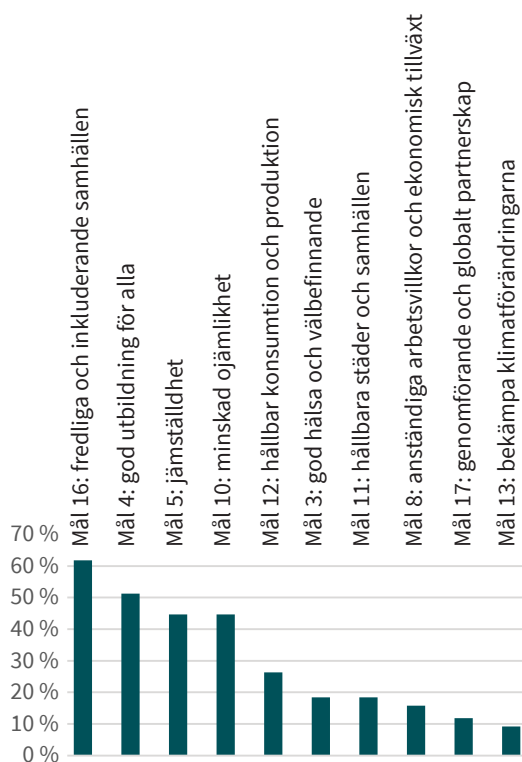

Diagram 2. De Agenda 2030-mål som Isofs medarbetare ser att Isofs verksamhet bidrar till att uppfylla.

Källa: Isofs interna miljöenkät 2022

Hållbarhetstermgruppen, som startades av Isof våren 2021, har fortsatt arbetet med att tydliggöra termer och begrepp inom hållbar utveckling. Termgruppens resultat sprids på olika sätt till samhället. Läs mer i "Inblicken" på sidan 10.

Isofs interna utmärkelse *Årets miljöinsats*, som vi instiftade 2021, ska dels uppmärksamma medarbetarinitiativ som ger bättre miljö, främjar hållbarhet eller minskar vår klimatpåverkan, dels öka miljömedvetenheten och uppmuntra till fortsatt engagemang. Årets utmärkelse gick till initiativet "Begagnade kontorsmöbler till nya arbetsplatser", som visar att cirkulär ekonomi är möjligt redan nu.

3.9 Romsk inkludering

Isofs arbete med romsk inkludering grundar sig i regeringens skrivelse 2011/12:56 *En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032*. Inom detta uppdrag har vi satsat på språkvårdande insatser för att utveckla det romska språket i Sverige samt att öka romers kunskaper om revitalisering.

Med hjälp av medel från Isofs anslagspost 16 *Revitalisering av nationella minoritetsspråk* har 20 nya romska projekt startats under 2022. Många av projekten vänder sig till barn och unga eller familjer med syfte att stärka barns och ungas kunskaper i det romska språket, om till exempel Barnkonventionen, om den romska kulturen och dess traditioner. Varje år är de romska ansökningarna många, antalet föreningar ökar och tack vare projekten synliggörs och utvecklas romskan.

Isofs språkvårdare i romska har ordnat regelbundna digitala träffar med modersmåls lärare i romska för erfarenhetsutbyte, vilket har utmynnat i de modersmåls lärardagar som 2022 arrangerades för tredje gången i samarbete med Skolverket.

Sedan 2020 genomförs samråd med den romska minoriteten tillsammans med Statens kulturråd, Kungliga biblioteket och Svenska Filminstitutet. Vid samrådet 2022 var språkcentrum den viktigaste diskussionspunkten, följt av behoven av revitalisering inom de olika dialekterna och hur man kan nå ut nationellt.

Arbetet med romska skrivregler har fortsatt. Som stöd finns en arbetsgrupp och en expertgrupp med

representanter från olika romska dialekter. Där görs jämförelser mellan de olika romska dialekter som talas i Sverige för att komma fram till ett enhetligt skriftspråk, trots olikheterna i dialekterna. I förlängningen handlar det om att få till stånd en statushöjning av språket och stärka språkbärarnas möjligheter att uttrycka sig i skrift.

Isof har även en referensgrupp med romsktalande som har till uppgift att diskutera myndighetens arbete inom det romska språket och sprida kunskap vidare. Därutöver har språkcentrum för romska en styrgrupp med representanter för de sex största och/eller äldsta romska dialekterna i Sverige.

3.10 Uppdrag: Sverige i Unescos kommitté

Resultatet från det sextonde kommittémötet, 13–18 december 2021, redovisades i Isofs rapport 22 juni 2022 som skrevs i dialog med berörda samarbetsparter.

För att möta konventionens internationella frågor har Isof tillsammans med Kulturdepartementet, Svenska Unescorådet och Sveriges permanenta delegation vid Unesco bildat en arbetsgrupp, som har sammanträtt under året. Där har Sveriges deltagande och hållning vid en rad internationella möten förberetts. Arbetsgruppen har också sammanträtt med konventionens sekretariat för att förbereda översynen av konventionens artikel 18. Arbetet stöds av Sverige och påbörjas 2023. Översynen ska förbättra förutsättningarna för civilsamhällets deltagande i det internationella arbetet samt öka kunskapen om och intresset för registret över goda metoder som är centralt för att vidareföra olika former av immateriellt kulturarv.

Isof har informerat och samrått med de myndigheter och organisationer som ansvarar för de nationella expertnoderna, samt inhämtat synpunkter på nomineringsunderlag från Nämnden för hemslöjdsfrågor och Statens musikverk. Isof har också samrått med handläggande myndigheter i Norden samt med de två svenska, ideella organisationer som är ackrediterade som non-governmental organisations (NGO:er) till konventionen – Berättarnätet Kronoberg och Ålakustens kulturarvsförening.

Den översyn av konventionens listningsmekanismer som inleddes 2021 avslutades med ett tredje mellanstatligt arbetsgruppsmöte 25–26 april 2022. Isof deltog digitalt samt tog fram ett underlag till grund för Sveriges ställningstaganden. Resultaten från den globala reflektionen över listningsmekanismerna är ett viktigt steg i utvecklingen av konventionen.

Den 1 juli 2022 ägde ett femte extraordinärt kommittémöte rum digitalt, där beslut fattades om rekommendationerna för listningsmekanismerna. Isof förberedde och deltog vid mötet tillsammans med Sveriges permanenta delegation vid Unesco.

Det nionde statspartsmötet för konventionen ägde rum i Paris 5–7 juli 2022. Ett underlag till instruktion togs fram av Isof och lämnades till Kulturdepartementet 30 juni 2022. Tillsammans med Sveriges permanenta delegation vid Unesco deltog Isofs generaldirektör på plats och gjorde flera inlägg, bland annat om vikten av ackrediterade NGO:ers delaktighet. En rapport från det nionde statspartsmötet för Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet skickades till Kulturdepartementet 28 oktober 2022.

Den 31 oktober 2022 publicerades samtliga handlingar inför årets ordinarie kommittémöte. Isof har därefter i dialog med berörda samarbetsparter arbetat fram *Underlag till instruktion inför det sjuttonde kommittémötet för Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet*, som skickades till Kulturdepartementet 21 november 2022.

Den 28 november till 3 december höll den mellanstatliga kommittén sitt sjuttonde möte i Rabat i Marocko. Sverige representerades av Isof, Kulturdepartementet, Svenska Unescorådet och Sveriges permanenta delegation vid Unesco i Paris. Sverige gjorde generella inlägg under flera punkter, deltog i de diskussioner som fördes och verkade bland annat för att värna om expertkunskap och öka civilsamhällets delaktighet. Isof ansvarade huvudsakligen för de inlägg som direkt berörde de immateriella kulturarven. En rapport ska färdigställas under 2023.

3.11 Uppdrag: Minskade utsläpp för tjänsteresor

Enligt regleringsbrevet ska Isof redovisa hur vi arbetat för att ta tillvara erfarenheter från pandemin som kan minska utsläpp från tjänsteresor och hur vi kan utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten. Vi ska även redovisa uppföljningsbara mål som minskar miljö- och klimatpåverkan för resande år 2025 jämfört med 2019.

Även efter att pandemirestriktionerna lättade i mars 2022 har Isof anordnat betydligt fler konferenser, seminarier och möten digitalt eller i hybridform än vad vi gjorde före pandemin. Medverkan i andras evenemang har också ofta skett digitalt.

Att vårt resande har ökat efter pandemin trots att fler möten varit digitala beror till stor del på vår nya lokalkontor i Kiruna och Övertorneå. Ambitionen är att minska resandet och i större utsträckning dra nytta av de kunskaper och erfarenheter av digitala mötessätt som Isof fått de senaste åren.

Isof har beslutat om följande mätbara mål för minskade utsläpp från tjänsteresor:

- Vid utgången av 2023 ska mängden kg CO₂ per årsarbetskraft ha minskat med en tredjedel jämfört med år 2019.
- Vid utgången av 2024 ska mängden kg CO₂ per årsarbetskraft ha minskat med hälften jämfört med år 2019.
- Vid utgången av 2025 ska mängden kg CO₂ per årsarbetskraft ha minskat med två tredjedelar jämfört med år 2019.
- Antalet flygresor under 50 mil ska årligen vara i princip noll (undantag kan göras för nödsituationer).
- Samtliga medarbetare ska få utbildning och kompetenshöjning vad gäller digitala möten och mötesteknik.

Uppdraget har även redovisats till Naturvårdsverket i samband med rapporteringen av vårt miljöledningsarbete enligt *Förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter*.

3.12 Uppdrag: Ansvara för språkcentrum

Isof fick i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag av regeringen att inrätta språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska. Nationella språkcentrum ska ge språkbärare i hela landet möjligheten att behålla, utveckla och ta tillbaka sitt språk, så att de nationella minoritetsspråken kan leva vidare i Sverige.

Från starten i januari 2022 bedrevs språkcentrumarbetet i projektform med mål att under året etablera nationella språkcentrum för finska i Uppsala, för jiddisch i Stockholm, för meänkieli i Övertorneå och Kiruna samt för romska i Stockholm. Flera medarbetare från olika avdelningar på Isof var involverade i projektet.

Projektgruppen genomförde tidigt ett stort antal digitala och fysiska samråd, för att samla in synpunkter och förväntningar från de berörda minoriteterna. I de öppna samråden fick alla intresserade möjlighet att komma med synpunkter och önskemål, möjlighet fanns även till skriftliga medskick. Vi samrådde även med de nationella minoriteternas riksorganisationer, med de universitet och högskolor som ansvarar för undervisningen i språken, samt med förvaltningsområdenas minoritetssamordnare. Sammanlagt deltog närmare 200 personer i de olika samråden.

Vi påbörjade även inventering av och förhandling om lokaler för de olika språkcentrumen samt utarbetade utkast till kommunikationsplan, verksamhetsplan och fördelning av uppdrag och ansvar för den nya enheten.

Till respektive språkcentrum tillsattes en styrgrupp via ett öppet nomineringsförfarande på isof.se. Till styrgruppen i finska inkom 48 nomineringar, till jiddisch 9, till meänkieli 19 och till romska 36. De olika språken har olika behov och förutsättningar, vilket lyftes fram i samråden, och Isof tog hänsyn till dessa önskemål i sammansättningen av styrgrupperna. De första styrgruppsmötena ägde rum i maj. Samtidigt påbörjades rekryteringen för att bemanna språkcentrumen tjänsterna för språkfrämjare annonserades ut.

Den 1 juli gick arbetet in i startfasen och därmed

blev Enheten för språkcentrum en del av Isofs nybildade Avdelningen för nationella minoriteter och svenskt teckenspråk. I slutet av augusti och början av september började tio språkfrämjare sin anställning på de olika orterna. Dessutom förstärktes verksamheten med en enhetschef, en revitaliseringsexpert, en språkvetare, en forskningsarkivarie och en språkpolitisk utredare.

Under hösten 2022 har fokus varit att introducera nyanställda medarbetare, utarbeta rutiner och strukturer för arbetet samt påbörja en inventering av språkbärares behov och förväntningar på respektive språkcentrum. Ett antal styrgruppsmöten för respektive språk genomfördes under hösten.

I dialog med Sametinget har Isof börjat arbeta fram indikatorer för att kunna följa minoritetsspråkens utveckling över tid.

Som ett led i att utveckla metoder för att stärka enskildas förutsättningar att använda och återta språken samt sprida kunskap om revitalisering, har språkcentrumen fortsatt att kartlägga och analysera de projekt som beviljats revitaliseringsbidrag sedan 2010, samt fortsatt arbetat med en nulägesbeskrivning för finska, jiddisch, meänkieli och romska.

3.13 Uppdrag: Flerspråkig basterminologi

Under 2021 fick Isof regeringens uppdrag att ”inleda utvecklingen av arbetet med en gemensam flerspråkig basterminologi som grund för tolkning och översättning i kommunikationen mellan myndigheter och enskilda”. Uppdraget genomfördes som ett pilotprojekt. Projektet samlade ett nätverk av terminologer från fem myndigheter som arbetar med samhällsviktig terminologi: Försäkringskassan, Skatteverket, Socialstyrelsen, Polisen och Arbetsförmedlingen. Myndigheternas terminologer gjorde ett urval av centrala, gemensamma termer och gav dessa enhetliga definitioner, vilket är viktigt eftersom vanliga termer används på olika sätt av olika myndigheter och kan leda till svårigheter för den enskilde att hantera information från myndigheterna. De centrala termerna översattes sedan till fyra språk i Sverige: engelska, arabiska, romska (två dialekter) och finska.

Samarbetet som etablerades har lett till att myndigheter med mycket medborgarkontakt påbörjat ett arbete för en mer enhetlig terminologi i statsförvaltningen. Projektet förväntas leda till fortsatt myndighetssamverkan i nätverket samt till en digital hubb för utbyte mellan myndigheter om flerspråkig och översättningsrelaterad terminologi.

Projektet redovisades till regeringen i rapporten *Flerspråkig basterminologi som grund för tolkning och översättning* (Ku2021/00802).

3.14 Uppdrag: Demokratin 100 år

I regleringsbrevet för 2021 fick Isof i uppdrag att inom befintliga anslag genomföra aktiviteter och insatser för att uppmärksamma det demokratiska styrelseskicket och dess värden. Det skulle göras i dialog med kommittén Demokratin 100 år (Ku 2018:02). Vi redovisade uppdraget till Kulturdepartementet 7 april 2022.

Inom demokratiuppdraget valde Isof att särskilt uppmärksamma rätten till språk och kultur, som är grundstenar i såväl demokratin som i vårt arbete. Vi genomförde totalt 23 aktiviteter som på olika sätt uppmärksammade demokratin och dess värden. Vi arbetade på lokal, regional och nationell nivå och uppskattar att totalt 20 000 personer har nåtts. Isof har:

- genom bloggar och föredrag uppmärksammat språkets roll i demokratin
- genom ett insamlingsprojekt och blogginlägg uppmärksammat föreningslivet i Sverige
- publicerat en webbutställning om Märta Tamm-Götlind
- publicerat tidskriften Klarspråk med tema demokrati
- lanserat kunskapsbanken *I rörelse*
- medverkat med ett föredrag på Mänskliga rättighetsdagarna
- anordnat språkpolitisk dag med tema demokrati
- publicerat demokratikalender på isof.se
- kommunicerat om demokratiinsatser via webb och sociala medier
- medverkat i konferensen Demokratin 100 år.

Isof bedömer att aktiviteterna sammantaget har ökat målgruppernas kunskap och medvetenhet om det demokratiska systemet, förbättrat interna demokratiska processer, ökat målgruppernas förmåga att delta i demokratiska processer, förbättrat samtalsklimatet samt ökat möjligheterna för målgrupperna att påverka samhället.

Inom uppdraget samverkade Isof med kommittén Demokratin 100 år, vars roll var att samordna det nationella uppdragets demokratifrämjande aktiviteter och insatser. Isofs generaldirektör Martin Sundin undertecknade *Deklaration för en stark demokrati*, som tagits fram av kommittén. Syftet med deklARATIONEN är att samla och engagera de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydlig ställning och arbetar för att stärka demokratin. Deklarationen kommunicerades på isof.se samt i sociala medier.

3.15 Uppdrag: Nyanlända arbetssökande för praktik

Isof har inte tagit emot nyanlända arbetssökande för praktik 2022. I spåren av pandemin har vi haft begränsade möjligheter att ta emot praktikanter. För att minska smittspridningen har i princip alla medarbetare arbetat på distans under den första delen av året. Vi har också fått flera nya större uppdrag som har krävt avsevärda resurser att genomföra.

Arbetsplatsen har anpassats för att vara flexibel gällande kontorsnärvaron och för att arbete ska fungera på distans, men arbetssätt och nya rutiner håller fortfarande på att etableras.

Dessa faktorer har inneburit att förutsättningar för bra handledning för praktikanter har saknats.

Uppdraget redovisades till Statskontoret 24 mars 2022.

3.16 Uppdrag: Personer med funktionsnedsättning för praktik

Under 2022 har Isof inte tagit emot nya praktikanter med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Förutsättningar för att kunna hand-

leda praktikanter på ett bra sätt har inte funnits. Dels har pandemin påverkat möjligheten att ta emot praktikanter på kontoret, dels har resurser för handledning saknats. Genom tidigare samarbetsprojekt med Arbetsförmedlingen har vi goda erfarenheter av att ta emot praktikanter som står långt ifrån arbetsmarknaden och hoppas kunna fortsätta samarbetet med Arbetsförmedlingen i framtiden.

Uppdraget redovisades till Statskontoret 24 mars 2022.

3.17 Förhållanden av väsentlig betydelse

Nya och utökade uppdrag

Isof har under året arbetat med regeringsuppdraget att inrätta språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska. Språkcentrum har inrättats i Uppsala, Stockholm, Övertorneå och Kiruna och det har varit ett omfattande arbete med att såväl rekrytera och introducera nya medarbetare som att hitta lokaler och installera verksamheten där. Isof har även inom andra områden fått ett ökat ansvar när det gäller frågor som rör de nationella minoritetsspråken.

Arbetet med att etablera språkcentrum har varit en process i många steg, där arbetssätt hela tiden har behövt prövas och omprövas, och det har tagit avsevärda resurser i anspråk. Att rekrytera medarbetare med rätt kompetens och att hitta lämpliga lokaler är två delar som krävt mycket tid, därtill rådde pandemi-restriktioner fortfarande vid årets början. Dessa faktorer har sammantagit gjort att medelsförbrukningen för språkcentrum har varit betydligt lägre än det belopp som avsatts för ändamålet i anslag 7:1.

Sammantaget har såväl nya som utökade uppdrag, liksom utökad personalstyrka, väsentligt påverkat organisationen under året. För att skapa bättre förutsättningar internt samt kunna möta krav utifrån har vi genomfört en rad organisationsanpassningar. Flera tjänster inom centrala stödfunktioner har varit vakanta och för att kunna hantera och genomföra de många rekryteringarna, de nya uppdragen och den utökade organisationen har Isof under året behövt ta hjälp av inhyrd personal.

Coronapandemin

Den covidkrisgrupp som Isof tillsatte redan i mars 2020 har följt utvecklingen av pandemin och gällande regler och rekommendationer och anpassat verksamheten därefter. Tack vare den interna kommunikationsstruktur som vi snabbt upprättade i början av pandemin, har anpassningarna fungerat bra och personalen har varit välinformerade. Digitala mötesverktyg och tydliga rutiner har underlättat digitalt samarbete och arbete från hemmet.

Från mitten av februari påbörjades en successiv återgång till kontoren och från och med 1 mars arbetade vi åter i full utsträckning på kontoren. För att vara en flexibel arbetsgivare erbjöd Isof medarbetare möjlighet att ingå enskild överenskommelse om distansarbete, vilket resulterat i att en majoritet av medarbetarna sedan mars 2022 har fortsatt arbeta hemifrån upp till 40 procent av arbetstiden.

De speciella omständigheter som kännetecknade pandemin har stundtals påverkat såväl medarbetare som vår utåtriktade verksamhet, men de har samtidigt bidragit till en digital omställning som var nödvändig för myndigheten och som har gett oss bättre förutsättningar att möta målgrupper i hela landet.

Elkrisen i Sverige

Kriget i Ukraina har fört med sig konsekvenser för elförsörjningen i Sverige, som varit kraftigt ansträngd under året. I september 2022 fick Isof i uppdrag av regeringen att vidta energibesparingsåtgärder och att månadsvis redovisa elförbrukning till Energimyndigheten. Vi ska även löpande redovisa vilka åtgärder vi har vidtagit för att minska vår elanvändning.

Isof har under 2022 redovisat elförbrukning för månaderna oktober, november och december. De åtgärder som Isof vidtagit i syfte att minska elförbrukningen är att byta till energisnålare LED-belysning samt aktivt minska belastningen på Isofs servrar genom att anordna digitala städdagar och förändra våra digitala vanor mot mer miljövänliga och energibesparande arbetsätt.

Del 2

Finansiell redovisning

Här redovisar vi resultat- och balansräkning, anslagsredovisning, sammanställning av väsentliga uppgifter och tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

VERKSAMHETENS INTÄKTER (tkr)			
	Not	2022	2021
Intäkter av anslag	1	88 222	74 716
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 006	1 416
Intäkter av bidrag	3	6 789	7 488
Finansiella intäkter	4	72	
Summa		96 089	83 620
VERKSAMHETENS KOSTNADER (tkr)			
Kostnader för personal	5	-68 889	-65 546
Kostnader för lokaler		-8 815	-8 440
Övriga driftkostnader	6	-17 757	-8 916
Finansiella kostnader	7	-19	-17
Avskrivningar och nedskrivningar		-609	-700
Summa		-96 089	-83 620
Verksamhetsutfall		0	0
TRANSFERERINGAR (tkr)			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		13 010	5 310
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	8	0	0
Lämnade bidrag	9	-13 010	-5 310
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

TILLGÅNGAR (tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	336	581
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	0	0
Summa		336	581
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	40	82
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	1 768	1 286
Summa		1 808	1 368
Varulager m.m.			
Varulager	14	185	133
Summa		185	133
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		96	117
Fordringar hos andra myndigheter	15	1 437	854
Övriga kortfristiga fordringar	16	14	64
Summa		1 547	1 035
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	3 181	2 540
Upplupna bidragsintäkter	18	386	184
Övriga upplupna intäkter		0	0
Summa		3 567	2 724
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	12 186	-104
Summa		12 186	-104
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		5 181	15 154
Summa		5 181	15 154
SUMMA TILLGÅNGAR		24 810	20 891

KAPITAL OCH SKULDER (tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Myndighetskapital	20		
Statskapital utan avkastningskrav		92	45
Återlämnat statskapital		0	-45
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		92	0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	21	0	0
Övriga avsättningar – verksamhetsöversyn	22	846	750
Summa		846	750
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	23	2 019	1 917
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	24	4 940	2 771
Leverantörsskulder		4 958	2 400
Övriga kortfristiga skulder	25	1 283	1 122
Summa		13 200	8 210
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	26	5 144	4 623
Oförbrukade bidrag	27	5 528	7 308
Summa		10 672	11 931
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		24 810	20 891

Anslagsredovisning

ANSLAG (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regl. brev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 1 7:1 Ramanslag. Åtgärder för nationella minoriteter								
ap. 1 Språkcentrum (ram)	28		22 000			22 000	-11 283	10 717
ap. 6 Språkvård för nationella minoritetsspråk (ram)	29	123	1 000	2 500	-123	3 500	-3 500	0
ap. 16 Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ram)	30		3 900	9 100		13 000	-13 000	0
Uo 17 1:4 Ramanslag. Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet								
ap. 11 Institutet för språk och folkminnen	31	13	1 292		-13	1 292	-1 241	51
Uo 17 3:3 Ramanslag. Institutet för språk och folkminnen								
ap. 1 Institutet för språk och folkminnen	32	2 211	72 251		-77	74 385	-72 218	2 167
Summa		2 347	100 443	11 600	-213	114 177	-101 242	12 935

Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 500	4 500	2 500	4 500	4 500
Utnyttjad	2 019	1 917	2 047	1 803	2 177
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 617	4 617	4 617	4 617	4 617
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	71	0	1	5	13
Räntekostnader	13	0	0	0	0
Avgiftsintäkter – avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Avgiftsintäkter	1 006	1 416	2 172	1 832	2 865
Anslagskredit anslag Uo 17 3:3 ap. 1					
Beviljad	2 167	2 133	2 062	2 027	2 011
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslagskredit anslag Uo 17 1:4 ap. 11					
Beviljad	38	38	38	38	38
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag – ramanslag					
Anslagssparande					
Anslag Uo 1 7:1 ap. 1	0				
Anslag Uo 1 7:1 ap. 6	0	0	0	0	0
Anslag Uo 1 7:1 ap. 16	0	0	0	0	0
Anslag Uo 17 1:4 ap. 11	0	0	0	0	0
Anslag Uo 17 3:3 ap. 1	2 167	2 211	2 631	1 932	2 132
varav intecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden <i>Ej tillämplig</i>					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	80	82	80	74	76
Medelantalet anställda (st)*	93	92	87	85	86
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 193	1 011	1 004	1 064	1 002
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda 2022 är eventuellt tjänstledig personal inte frånräknad.

Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Som en följd av avrundning kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Isofs bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar Isof brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas från och med år 2009 anslaget först vid uttaget, enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans 2021 (96 tkr), har år 2022 minskat med 10 tkr.

Ändrade redovisningsprinciper

Isof har inga under året ändrade redovisningsprinciper.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp, 24,2 tkr 2022, och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 24,2 tkr.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Egenutvecklade dataprogram Maskiner och tekniska anläggningar Licenser och rättigheter Övriga kontorsmaskiner
10 år	Inredningsinventarier Förbättringsutgifter på annans fastighet

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Varulager

Publikationer av vetenskaplig karaktär som har en upplaga på mindre än 1 000 exemplar har exkluderats i varulagret, eftersom de inte bedöms ha något större ekonomiskt värde.

Isofs boklager av Lexinlexikon hanteras av Exacta Distributionscenter. Boklagret har värderats efter lägsta värdets princip. Skrifter publicerade före 2018 har åsatts värdet noll kronor. Beräkningen av boklagrets värde har gjorts per sista december på grundval av kommissionärens inventering och myndighetens egen inventering.

- Skrifter publicerade 2018 har åsatts värdet 13 %
- Skrifter publicerade 2019 har åsatts värdet 25 %
- Skrifter publicerade 2020 har åsatts värdet 50 %
- Skrifter publicerade 2021 har åsatts värdet 75 %
- Skrifter publicerade 2022 har åsatts värdet 100 %

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/ styrelseuppdrag	Lön (tkr)
Martin Sundin, generaldirektör	1 170

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andelen längre sjukfrånvaro (av en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer) av den totala sjukfrånvaron.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

SJUKFRÅNVARO	2022	2021
Totalt	3,7%	3,7%
Andel 60 dagar eller mer	39,8%	51,6%
Kvinnor	3,3%	4,4%
Män	4,9%	2,2%
Anställda -29 år	1,2%	2,0%
Anställda 30-49 år	2,5%	4,9%
Anställda 50- år	4,8%	2,9%

Noter

RESULTATRÄKNING (tkr)		2022	2021
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	88 222	74 716
	Summa	88 222	74 716
	<i>Intäkter av anslag 3:3 ap. 1 (72 198 tkr), intäkter av anslag 1:4, ap. 11 (1 241 tkr), intäkter av anslag 7:1 ap. 1 (11 283 tkr), intäkter av anslag 7:1 ap. 6 (3 500 tkr) och intäkter anslag 7:1 ap 16 (0 tkr).</i>		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	0	0
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter 15 § AvgF	8	1
	Intäkter av uppdragsverksamhet enligt bemyndigande 12 § instruktionen	0	0
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt bemyndigande 11 § instruktionen	990	1 198
	Intäkter av tjänsteexport	8	217
	Summa	1 006	1 416
	<i>Isof disponerar samtliga intäkter av avgifter.</i>		
Not 3	Intäkter av bidrag		
	Arbetsförmedlingen	780	1 215
	Kammarkollegiet	0	440
	Universitet och högskolor	2 928	2 928
	Övriga myndigheter	369	-98
	Enskilda personer, organisationer och företag	482	2 581
	Bidrag från övriga länder och internationella organisationer	2 230	422
	Summa	6 789	7 488
Not 4	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter räntekonto Riksgäldskontoret.	71	0
	Övriga ränteintäkter	1	0
	Summa	72	0
Not 5	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	42 751	41 095
	Arvode till ej anställd personal	2 193	1 682
	Avsättningar pensionsersättningar	0	0
	Arbetsgivaravg, pension och övriga kostnader för personal	23 945	22 769
	Summa	68 889	65 546
Not 6	Övriga driftkostnader		

RESULTATRÄKNING (tkr)		2022	2021
	Reparationer och underhåll	89	99
	Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	20	19
	Resor, representation, information	1 968	115
	Köp av varor	880	296
	Köp av tjänster	14 852	8 327
	Förändring av varulager	-52	60
	Summa	17 757	8 916
Not 7	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader lån Riksgäldskontoret.	13	0
	Övriga finansiella kostnader	6	17
	Summa	19	17
Not 8	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
	Summa	0	0
Not 9	Lämnade bidrag		
	Övriga organisationer och ideella föreningar (revitaliseringsbidrag)	13 000	5 300
	Övriga organisationer och ideella föreningar	10	10
	Summa	13 010	5 310

BALANSRÄKNING (tkr)		2022-12-31	2021-12-31
Not 10	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	5 606	5 605
	Årets anskaffningar	0	0
	Summa anskaffningsvärde	5 606	5 605
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 024	-4 684
	Årets avskrivningar	-246	-340
	Summa ackumulerade avskrivningar	-5 270	-5 024
	Utgående bokfört värde	336	581
Not 11	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	968	968
	Årets anskaffning	0	0
	Summa anskaffningsvärde	968	968
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-968	-966
	Årets avskrivningar	0	-2*
	Summa ackumulerade avskrivningar	-968	-968*
	Utgående bokfört värde	0	0
	<i>*Korrigerig av avrundning i beloppet för 2021</i>		
Not 12	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	2 008	2 008
	Årets anskaffningar	0	0
	Summa anskaffningsvärde	2 008	2 008
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 926	-1 884
	Årets avskrivningar	-42	-42
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 968	-1 926
	Utgående bokfört värde	40	82
Not 13	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	7 689	7 164
	Årets anskaffningar	711	570
	Återlämnad konst till Statens konstråd	0	-45
	Erhållen konst från Statens konstråd	92	0
	Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	0	0
	Summa anskaffningsvärde	8 492	7 689
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 403	-6 087
	Årets avskrivningar	-321	-316
	Årets utrangeringar, avskrivningar	0	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-6 724	-6 403
	Utgående bokfört värde	1 768	1 286
	varav finansiell leasing	0	0

BALANSRÄKNING (tkr)		2022-12-31	2021-12-31
Not 14	Varulager publikationer		
	Ingående balans	133	193
	Årets förändring	52	-60
	Summa	185	133
Not 15	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	1 390	838
	Kundfordringar hos andra myndigheter	47	16
	Summa	1 437	854
Not 16	Övriga kortfristiga fordringar		
	Diverse övriga fordringar	2	64
	Fordringar inkasso – ej redovisade/återbetalade bidrag	151	151
	Osäkra fordringar – ej redovisade/återbetalade bidrag	-151	-151
	Fordringar hos anställda	12	0
	Summa	14	64
	<i>"Fordringar – ej redovisade/återbetalade bidrag" avser transfereringsverksamhet.</i>		
Not 17	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	2 870	1 927
	Övriga förutbetalda kostnader	311	613
	Summa	3 181	2 540
Not 18	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter övriga inomstatliga	102	85
	Upplupna bidragsintäkter utomstatliga	284	99
	Summa	386	184
Not 19	Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	2 477	1 847
	Redovisat mot anslag	27 783	7 776
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-15 477	-7 146
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	14 783	2 477
	<i>Justeringar mellan betalningsflödena kommer att ske i februari 2023.</i>		
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-2 677	-3 084
	Återbetalning av anslagsmedel (indragning)	77	568
	Redovisat mot anslag	73 460	72 251
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-73 543	-72 412
	Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 683	-2 677

BALANSRÄKNING (tkr)		2022-12-31	2021-12-31
Not 19	Avräkning med statsverket, forts.		
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	96	98
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-10	-2
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	86	96
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	0	0
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde	0	0
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-27 784	-8 216
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	27 784	8 216
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
	Summa: Avräkning med statsverket	12 186	-104

BALANSRÄKNING (tkr)			
Not 20	Myndighetskapital		
	Specifikation förändring av myndighetskapitalet		
	Statskapital utan avkastningskrav	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Summa
Utgående balans 2021	0	0	0
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Rättelser	0	0	0
Ingående balans 2022	0	0	0
Föregående års kapitalförändring	0	0	0
Erhållet statskapital	92	0	92
Återlämnat statskapital	0	0	0
Summa årets förändring	92	0	92
Utgående balans 2022	92	0	92

BALANSRÄKNING (tkr)		2022-12-31	2021-12-31
Not 21	Avsättningar för pensioner		
	Ingående avsättning	0	0
	Årets pensionskostnad	0	0
	Årets pensionsutbetalningar	0	0
	Utgående avsättning	0	0
Not 22	Övriga avsättningar		
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	750	644
	Årets förändring	95	106
	Utgående balans	846	750
	Uppsagd personal, särskild pensionsersättning		
	Ingående balans	0	0
	Årets förändring	0	0
	Utgående balans	0	0
	Summa utgående balans	846	750
Not 23	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
	Ingående balans	1 917	2 048
	Under året nyupptagna lån	711	569
	Årets amorteringar	-609	-700
	Utgående balans	2 019	1 917
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 500	4 500
Not 24	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	39	36
	Arbetsgivaravgifter	1 463	1 243
	Leverantörsskulder andra myndigheter	3 438	1 492
	Summa	4 940	2 771
Not 25	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	1 267	1 114
	Övriga kortfristiga skulder	16	8
	Summa	1 283	1 122
Not 26	Upplupna kostnader		
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	651	0
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	4 343	4 473
	Övriga upplupna kostnader	150	150
	Summa	5 144	4 623

BALANSRÄKNING (tkr)

2022-12-31

2021-12-31

Not	27	Oförbrukade bidrag		
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	4 550	5 174
		Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	978	2 134
		Summa	5 528	7 308
		varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
		inom tre månader	750	750
		mer än tre månader till ett år	3 000	3 000
		mer än ett år till tre år	800	1 424
		mer än tre år	0	0
		Summa	4 550	5 174

ANSLAGSREDOVISNING

Not 28 Uo 1 7:1 ap. 1 – Språkcentrum (ram)

Anslagsposten avser finansiering av insatser för att bedriva verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska.

Av det totalt beviljade anslagsbeloppet på 22 000 tkr, har 11 283 tkr förbrukats för utgifter för att bedriva verksamhet för de nationella minoritetsspråken.

Anslaget är icke räntebärande.

Not 29 Uo 1 7:1 ap. 6 – Språkvård för nationella minoritetsspråk (ram)

Anslagsposten avser finansiering av insatser för att bedriva språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska.

Av det totalt beviljade anslagsbeloppet på 3 500 tkr, har 3 500 tkr förbrukats.

Anslaget är icke räntebärande.

Not 30 Uo 1 7:1 ap. 16 – Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ram)

Anslagsposten avser finansiering av bidrag för revitaliseringsinsatser enligt förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken.

Av anslagspostens belopp på 13 000 tkr får högst 400 tkr finansiera Isofs kostnader för samordning av dessa insatser. Under 2022 har kostnaden inte tagits i anspråk på anslaget.

För att finansiera genomförandet av särskilda revitaliseringsinsatser, riktade till enskilda, för de nationella minoritetsspråken har Isof under året betalat ut bidrag om 13 150 tkr, och fått fyra återbetalningar på sammanlagt 150 tkr. Netto utbetalt är 13 000 tkr.

Isof har följande betalningsförelägganden:

- Föreningen Hjälp Romer från år 2013 på 51 tkr.
- Ungdomsrörelsen Bnei Akiva från år 2014 på 100 tkr.

Anslagsbelastning avseende fordringar sker först när kundförlust konstaterats.

Anslaget är icke räntebärande.

Not 31 Uo 17 1:4 ap. 11 – Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Enligt regleringsbrevet disponerar Isof en anslagskredit på 38 tkr.

Från och med år 2017 får anslagsbehållningen inte disponeras.

Anslaget är räntebärande.

Not 32 Uo 17 3:3 ap. 1 – Institutet för språk och folkminnen (ram)

Anslagsposten får användas för Isofs förvaltningsutgifter.

Isof får disponera 2 134 tkr av det ingående överföringsbeloppet då detta motsvarar 3 procent av föregående års tilldelning på 71 120 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslagssparandet för 2022 är 2 167 tkr.

Det utgående överföringsbeloppet 2022 är 2 167 tkr.

Anslaget är räntebärande.

Underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 20 februari 2023

Martin Sundin
Generaldirektör
Institutet för språk och folkminnen

